

Република Македонија
Министерство за информатичко општество и администрација

Национален Акциски план за отворено владино партнерство 2016-2018 година

Скопје, јули 2016 година

СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	5
ВЛАДИНИ НАПОРИ ЗА ОТВОРЕНО ПАРТНЕРСТВО.....	5
РАЗВОЈ НА НАЦИОНАЛНИОТ АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ОТВОРЕНО ВЛАДИНО ПАРТНЕРСТВО 2016-2018 ГОДИНА	6

ПАРТИЦИПАТИВНО КРЕИРАЊЕ НА ПОЛИТИКИ	10
1.1 Унапредување на процесот за консултација со засегнатите страни во процесот на креирање на политики	13
1.2 Унапредување на соработката со граѓанскиот сектор	13
ОТВОРЕНИ ПОДАТОЦИ	15
2.1 Креирање на стандарди за отворени податоци	15
2.2 Подобрување на платформата за отворени податоци и нејзино приближување кон граѓаните	17
2.3 Зголемување на свеста за отворени податоци	19
2.4 Каталогизација и категоризација на податочните сетови на државните институции	21
2.5 Линкување на отворените податоци на порталите на државните институции	23
СЛОБОДА НА ИНФОРМАЦИИ	25
3.1 Унапредување и олеснување на пристапот до информации	25
СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И ПРОМОВИРАЊЕ НА ДОБРОТО ВЛАДЕЕЊЕ	28
4.1 Имплементација на Законот за заштита на укажувачи и јакнење на свеста за укажувањето	28
4.2 Отворени податоци за имотната состојба на избрани и именувани лица	31
4.3 Промовирање на интегритет, транспарентност и отчетност на локално ниво и следење на напредокот	33
4.4 Унапредување на соработката и зголемена проактивност во спречување на корупцијата и судирот на интереси	36
ЕФИКАСНО УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ РЕСУРСИ (ФИСКАЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ)	38
5.1 Иницијатива за отворен буџет	38
5.2 Отворени податоци за здравствени програми	40
5.3.Создавање законска обврска за договорните органи за задолжително објавување на информации за постапките и за договорите за јавни набавки на своите интернет страници	42
5.4. Вклучување на транспарентен и објективен начин на претставници на здруженијата и фондациите, како и на останатите ГО, во секторските работни групи за планирање и програмирање на ИПА 2	44
5.5. Објавување на податоци за склучени договори и добиена помош преку Програмата за инфраструктурен развој (ОРИО) на Кралството Холандија	47
5.6.Воведување на јавно достапен регистар на договори за концесии	49
5.7Зголемување на придобивките од трошење на буџетските средства за превентивна и куративна здравствена заштита за граѓаните	50
5.8.Објавување податоци на квартално ниво за планирана и реализирана домашна и странска помош за рурален развој и земјоделство	52
5.9.Утврдување податоци за државна помош кои периодично треба да се објавуваат и нивно објавување	54
ОТВОРЕНОСТ НА ЛОКАЛНО НИВО	56
6.1. Развивање на стандарди за транспарентност и отворени податоци на локално ниво	56
6.2.Воспоставување на нови алатки за подобрување на финансиската транспарентност и отчетност на ЕЛС	58
6.3.Подобрување на функционалноста на институционалните механизми за консултација на локално ниво	60
6.4. Зајакнување на капацитетите за соработка на Единиците на локалната самоуправа со граѓанските организации	62
6.5. Мониторинг и евалуација на квалитетот на услугите на локално ниво	63
6.6.Подобрување на социјалните услуги на локално ниво	66
6.7.Подобрување на социјална инклузија на лица со попреченост на локално ниво	67
6.8.Подобрување на комуналните услуги на локално ниво	69

6.9.Поголема информираност на граѓаните за институцијата Народен правобранител	71
ЈАВНИ УСЛУГИ.....	72
7.1 Поволна правна средина за социјални договори	72
КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ	75
8.1 Развој на климатските политики на национално ниво на транспарентен и партиципативен начин....	75
8.2 Отворени податоци за климатски промени на национално и локално ниво	77
8.3. Обезбедување на одговорност и вклученост на приватниот сектор во националната акција за климатски промени	78

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АДИ	Асоцијација за демократски иницијативи
АСИПИ	Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот
АФПЗРР	Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој
БЈН	Биро за јавни набавки
ГЕФ	Глобалниот Еколошки Фонд
ГИЗ	Германско друштво за меѓународна соработка
ГО	Граѓански организации
ГС на ВРМ	Генерален секретаријат на Владата на Република Македонија
ДКСК	Државна комисија за спречување на корупцијата
ДТИРЗ	Дирекција за технолошки индустриски развојни зони
ЕЛС	Единици на локална самоуправа
ЕНЕР	Единствен национален електронски регистар на прописи
ЕСЕ	Здружение за еманципација, солидарност и рамноправност на жените во РМ
ЕСЈН	Електронски систем за јавни набавки
ЕУ	Европска унија
ЗЕЛС	Заедница на единиците на локалната самоуправа
ЗПСИЈК	Комисија за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер
ЗСПИЈК	Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер
ИДСЦ	Институтот за демократија Societas Civilis
КЗК	Комисија за заштита на конкуренцијата
МВР	Министерство за внатрешни работи
МЕ	Министерство за економија

МЖСПП	Министерство за животна средина и просторно планирање
МИОА	Министерство за информатичко општество и администрација
МКМ	Здружение за одржлив развој Милиеуконтант Македонија
МЛС	Министерство за локална самоуправа
МП	Министерство за правда
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
МФ	Министерство за финансии
МЦМС	Македонски центар за меѓународна соработка
НВО	Невладини организации
ОВП	Отворено владино партнерство
ПВР	Проценка на влијанието на регулативата
РМ	Република Македонија
СЕП	Секретаријат за европски прашања
УНДП	Програмата за развој на Обединетите нации
ЦИКП	Центар за истражување и креирање политики
ЦРМ	Централен Регистар на Република Македонија
ЦУП	Центар за управување со промени

1. ВОВЕД

Република Македонија континуирано работи на подобрување на ефикасноста во работењето на државните институции, зголемување на транспарентноста и пристапот до информации, борбата против корупцијата и обезбедување на висок квалитет на јавните услуги за граѓаните и бизнисите преку искористување на моќта на технологијата и иновациите.

Преку пристапување на глобалната доброволна иницијатива за Отворено владино партнерство, Владата на Република Македонија се обврза и ја потврди својата заложба континуирано да се подобрува и својата работа да ја темели на отворени, транспарентни, сигурни и ефикасни владини институции, кои комуницираат и соработуваат со граѓаните. Обврските во поглед на транспарентноста во вршењето на владините активности, како и вклучување на граѓанскиот и приватниот сектор претставуваат високи приоритети во агендата на Владата на Република Македонија. Граѓанскиот сектор акумулира огромна креативна енергија која треба да се користи поактивно во јавниот сектор преку подобрување и негување на културата на вклученост и почитувањето на правата на сите граѓани во процесот на креирање политики и донесување одлуки, донесување закони и пристап до информации. Уште поважно, Отвореното владино партнерство врши силно влијание врз иновациите, развојот и конкурентноста.

Во изминатите години Владата на Република Македонија беше насочена кон унапредување на транспарентноста на власта, поголем ангажман и вклученост на граѓаните во процесот на донесување одлуки, воведување на поголеми стандарди на интегритет и поголем пристап до технологија за сите граѓани на Република Македонија. Владата на Република Македонија и со третиот Национален Акциски план за Отворено владино партнерство 2016-2018 година останува на заложбата активно да работи на приоритетите кои се однесуваат на партиципативното креирање политики на централно и локално ниво, интегритетот, отворените

податоци, фискалната транспарентност, слободата на информации и тоа преку помалубројни но мерливи, реалистични и предвидливи достигнувања.

2. ВЛАДИНИ НАПОРИ ЗА ОТВОРЕНО ПАРТНЕРСТВО

Република Македонија пристапи кон глобалната Инцијатива за Отворено владино партнерство во 2011 година. Согласно обврските за сите земји кои се приклучија кон оваа инцијатива да достават Акциски планови за спроведување на мерките од инцијативата, Владата на Република Македонија во јуни 2012 година го усвои првиот Акцискиот план за Отворено владино партнерство а во мај 2014 година беше усвоен вториот Акциски план за Отворено владино партнерство за 2014-2016 година.

Во спроведувањето на заложбите утврдени во вториот Акциски план за Отворено владино партнерство за 2014-2016 година освен Владата, активно учество земаа голем број на граѓански организации, преку рамноправно учество во работните групи формирани за таа цел. Со имплементација на плановите беа преземени голем број активности за градење на партнерски однос со граѓаните и компаниите во обликување на националните политики и креирање на националното законодавство, стратегии и инцијативи. Освен имплементацијата на стратешките документи, беа отворени и интерактивни веб портали за олеснување на процесот на консултација, за поголема транспарентност и можност за креирање форуми за размена на ставови и мислења. Ваквиот пристап секогаш продуцира добри резултати и поквалитетно законодавство, па оттука висок приоритет останува подобрувањето на механизмите кои овозможуваат унапредување на процесот на консултација и соработката со граѓанскиот сектор. Исто така, се воведо законско регулирање на заштитата на лицата што пријавуваат сомнежи за незаконско и недозволиво постапување, со што се обезбеди системска институционална заштитата на укажувачите. Понатамошен предизвик останува унапредувањето на отвореноста на институциите од централно и локално ниво преку темелно вклучување на јавноста во креирање на политиките на добро владеење, интегритет и превенција на ризиците за корупција.

Во Република Македонија денес, постои законодавство со кое се гарантира пристапот до информации а институциите објавуваат широк спектар на информации на своите веб портали со што отвореноста кон граѓаните и компаниите не изостанува. Се воведоа отворените податоци и се овозможија механизми за приоритизирање на отворените податоци согласно потребите на граѓаните и компаниите, но секако ова останува највисокиот приоритет на Партнерството имајќи во предвид дека е предвидено креирање на стандарди за отворени податоци и дефинирање на лиценци за отворени податоци и нивно поставување на порталот за отворени податоци.

Во делот на ефикасното управување со јавните ресурси посебно внимание се посвети на зголемување на транспарентноста и отчетноста на институциите во однос на трошењето на јавните пари преку публикување на буџетски документи во отворен формат, објавување и наративно објаснување на реализацијата на здравствените програми и објавување на

стандардизирани информации за јавните набавки на интернет страните на договорните органи. Заложбата за фискална транспарентност останува во фокусот на овој акциски план.

Овие постигнувања преставуваат основа на која се надградуваат утврдените заложби и достигнувања за периодот 2016-2018 година а воспоставениот систем за организација на имплементацијата и следењето на заложбите со вториот Акцискиот план ќе продолжи во Акцискиот план за Отворено владино партнерство 2016-2018 година, со формирање на работни групи за соодветни приоритетни области од планот.

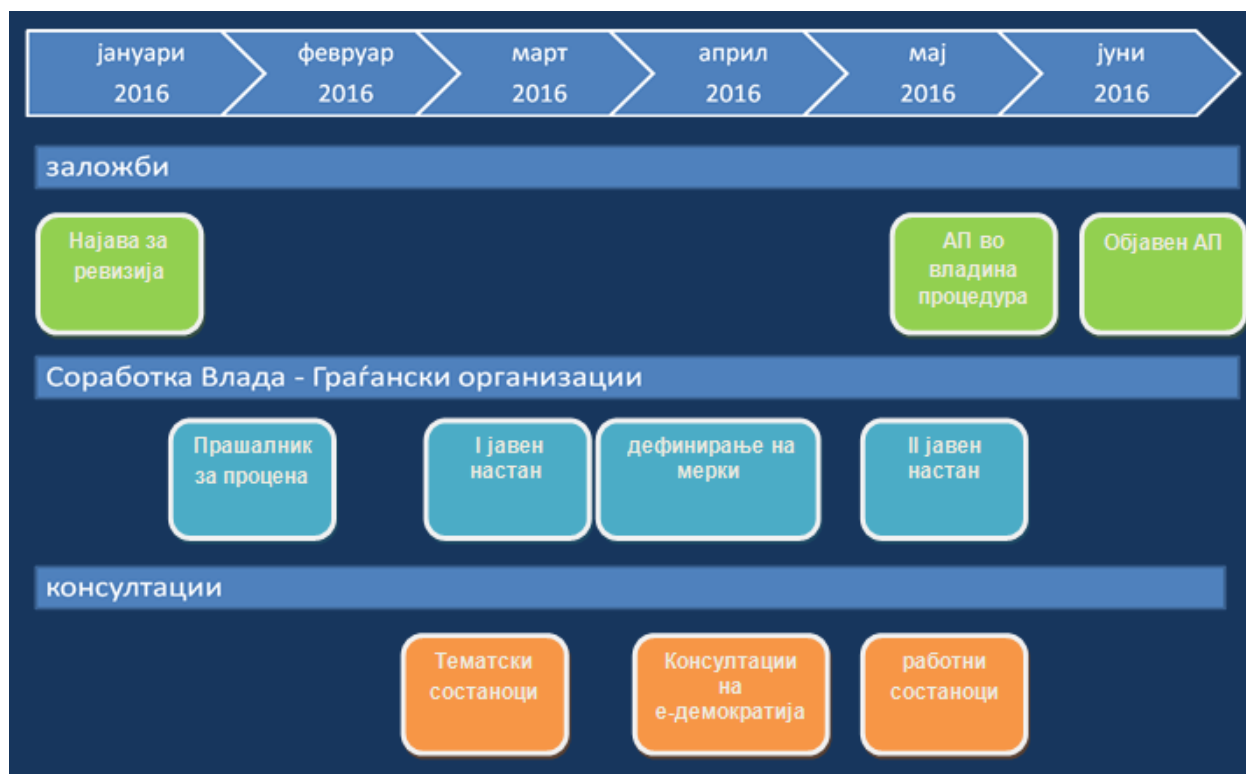
3. РАЗВОЈ НА НАЦИОНАЛНИОТ АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ОТВОРЕНО ВЛАДИНО ПАРТНЕРСТВО 2016-2018 ГОДИНА

Искуствата од претходните акциски планови и петте „СМАРТ“ препораки од механизмот за независно известување¹ беа основна водилка во организирање и спроведување на процесот на подготовка и развој на заложбите во овој акциски план кој ги адресира тековните општествени предизвици. Третиот Национален Акциски план за Отворено владино партнерство 2016-2018 година вклучува широк спектар на активности кои Владата ќе ги преземе следните две години се со цел да се зајакнат, продлабочат и прошират напорите за унапредување на транспарентноста на власта, подобрување на ефективноста на институционалните механизми за јавно учество, поголемата вклученост на граѓаните во процесот на донесување одлуки, буџетската транспарентност, управувањето со податоците и чувањето регистри во државните и во јавните институции како и зголемување на стандардите за интегритет и поголем пристап до технологија за сите граѓани на Република Македонија.

Во создавањето на овој акциски план централно место зазедоа консултациите во и надвор од Владата, вклучувајќи и широки консултации со министерствата и други органи на државната управа, како и консултација со општата јавност, граѓанските организации, академските институции и приватниот сектор. Во февруари 2016 година беше објавено Известување за почеток на процесот за подготовка на третиот национален Акциски план за Отворено владино партнерство 2016-2018 на порталот е-демократија и на веб страната на Министерството за информатичко општество и администрација заедно со Временската рамка за изготвување на Акцискиот план за отворено владино партнерство 2016-2018, со што и официјално отпочина процесот на ко - креација на Третиот национален Акциски план за отворено владино партнерство 2016-2018 година.

Приказ 1. Временска рамка за изготвување на Акцискиот план за отворено владино партнерство 2016-2018 година

¹ Извештај за напредокот на Македонија, подготвен од механизам за независно известување (2015)

Согласно Временската рамка за изготвување на Акцискиот план за отворено владино партнерство 2016-2018 година, процесот на кој - креација беше поделен во меѓусебно поврзани фази во кои беа превземени следните активности:

- ✓ Во февруари 2016 година, граѓанските организации беа поканети да земат учество во Анкета за пред-проценка на потребите на работните групи за Отворено владино партнерство, информирањето на граѓаните за иницијативата и изразување на интерес за идно вклучување. Резултатите од анкетата се објавени на следниот [линк](#).
- ✓ Во месец март 2016 година се спроведе отворен дијалог со граѓанскиот сектор. Беа спроведени три тематски работилници во кои активно учество земаа 110 претставници од граѓанското општество во Македонија (невладини организации, бизниси, социјални партнери, медиумите и академските институции) и дискутираа за предизвиците кои се однесуваат на транспарентноста и отчетноста, слободата на информации, отворени податоци, ефективни јавни услуги и добро владеење на локално ниво. На работилниците беа идентификувани 38 предлози за кои граѓанското општество се заложи да влезат во Акцискиот план за Отворено владино партнерство. Работилниците беа искористени и за подигање на свест за Одржливите развојни цели.
- ✓ На 23-24 март 2016 година се одржа Прв јавен настан - Конференција „Отворено владино партнерство дијалог со граѓанските организации за Националниот акциски план 2016-2018“. На конференцијата беше промовирана иницијативата Отворено владино партнерство, се даде детална информација за остварениот прогрес на Акцискиот план за Отворено владино партнерство 2014-2016 година, претставник на независниот механизам за известување го претстави Механизмот за независно известување (IRM) како еден од клучните начини преку кои заинтересираните страни може да го следат напредокот и влијанието кај владите кои учествуваат во

иницијативата за Отворено владино партнерство и се создаде простор за дискусија меѓу граѓанските организации и владините институции за искуствата и предизвиците во спроведувањето на вториот акциски план и ко-креирање на предлог мерки за третиот акциски план. Во текот на конференцијата во шест работни групи фацитирани од претставници од невладините организации беа дадени 66 предлози и насоки за третиот акциски план за следните приоритетни теми: партиципативно креирање на политики, отворени податоци, слобода на информации, спречување на корупцијата и промовирање на доброто владеење, ефикасно управување со јавните ресурси (фискална транспарентност) и отвореност на локално ниво. На конференцијата учествуваа 97 претставници на државни институции и граѓански организации кои работат во области релевантни за Отворено владино партнерство, како и претставници на универзитети и дипломатски претставништва.

- ✓ Во периодот од 24 март до 30 април 2016 година се спроведе процесот на дефинирање на предлог мерките за првата нацрт верзија на Акцискиот план за Отворено владино партнерство 2016-2018 година. Притоа се одржаа четири тематски работни состаноци, управувани од страна на координаторите на поединечните приоритети од надлежните владини институции. Претставниците на граѓанските организации и владините институции кои дадоа свои предлози на тематските работилници и на првиот јавен настан, во текот на работата се фокусираа на приоритизирање и дефинирање на предлог мерките согласно критериумите од независниот механизам за известување. Во оваа фаза беа дефинирани 19 заложби со 80 активности во 6 приоритетни теми².
- ✓ Во текот на месец април 2016 година заинтересираните страни имаа можност да доставуваат свои коментари и забелешки на објавениот прва нацрт верзија на акцискиот план. Известувањето за процесот на консултации е достапно на следниот [линк](#). Во текот на едномесечниот отворен on-line консултативен процес беа доставени 7 нови предлог мерки. Во истиот период коментари беа добиени од страна на Одделението за поддршка во рамките на иницијативата за Отворено владино партнерство кои беа проследени до сите работни групи за разгледување.
- ✓ На 11 мај 2016 година се одржа Вториот јавен настан „Отворено владино партнерство – дијалог со граѓанските организации за Националниот акциски план 2016 – 2018“ на кој се изврши презентација на првиот нацрт Национален Акциски план за Отворено владино партнерство (2016-2018) изработен во соработка со граѓанските организации и се оствари дискусија меѓу граѓанските организации и владините институции за развивање на втора нацрт верзија на Акцискиот план. Учесниците работеа во шест тематски групи: партиципативно креирање на политики, отворени податоци, слобода на информации, спречување на корупција и промовирање на доброто владеење, ефикасно управување со јавните ресурси (фискална транспарентност) и отвореност на локално ниво. Групите беа формирани во зависност од интересите на претставниците, со претходна регистрација. Во работните групи се дискутираа мерките кои беа предложени и разработени за време на отворениот дијалог со граѓанските организации на првиот дводневен јавен настан, мерките добиени за време на едномесечниот консултативен период на порталот е-демократија и предлозите кои беа претставени на самиот настан. Исто така посебно внимание беше посветено на Агендата за одржлив развој до 2030. Работните групи имаа можност да разменат

² Партиципативно креирање на политики, Отворени податоци, Слобода на информации, Спречување на корупцијата и промовирање на доброто владеење, Ефикасно управување со јавните ресурси (фискална транспарентност) и Отвореност на локално ниво.

видувања и да ја утврдат релевантноста на предлог мерките од првата нацрт верзија на Акцискиот план за Отворено владино партнерство 2016-2018 година за целите утврдени во Агендата за одржлив развој до 2030. На настанот присуствуваа повеќе од 110 претставници од државни институции и граѓански организации кои работат во области релевантни за Отворено владино партнерство, како и претставници на универзитети и дипломатски претставништва и притоа беа развиени и предложени предлог мерки за втората нацрт верзија на Акцискиот план за периодот 2016-2018 година.

- ✓ Во периодот од 11 до 25 мај беа одржани ad hoc работни состаноци со цел доразработка и усогласување на ставовите по предлог мерките од страна на предлагачите и надлежните институции за спроведување. Во овој период беа дефинирани и 4 заложби за две нови теми и тоа „Јавни услуги“ и „Климатски промени“.

Приказ 2. Учесници на консултативни настани за ко - креација на предлог мерки

Во рамките на заложбите на Република Македонија за постигнување на Одржливите развојни цели како и прифаќањето на „Заедничката декларација за Отворена влада за спроведување на Агендата за одржлив развој до 2030“, во текот на подготовката на овој Акциски план Владата на Република Македонија се одлучи на пионерски напор за интегрирање на принципите за одржлив развој во Агендата за отворена влада.

Во текот на консултативните настани организирани во периодот февруари-мај 2016, беа објаснети и популаризирани одржливите развојни цели и воедно учесниците беа поттикнати

да размислуваат и да предложат како мерките од Акцискиот план за Отворено владино партнерство можат да бидат релевантни и усогласени со Агендата за одржлив развој.

Во текот на консултациите се дојде до заклучок дека една од 17-те глобални цели, поконкретно целта 16 која гласи „Да се изградат ефективни, отчетни и инклузивни институции на сите нивоа“ е експлицитно и специфично релевантна за Агендата за отворена влада. Понатаму, беше констатирано дека напредокот кон секоја од глобалните развојни цели е тесно поврзан со постоењето на транспарентни институции кои се отворени и отчетни кон граѓаните, со потребата од активно учество на граѓаните и владеењето на правото.

Овој Акциски план поконкретно ги идентификува врските помеѓу Агендата за отворено владино партнерство и развојните цели: 1 „Без сиромаштија“, 5 „Родова еднаквост“, 6 „Чиста вода и санитарни системи“, 13 „Климатска Акција“, 16 „ Мир, правда и силни институции“ и 17 „Партнерство за целите“, кои се објаснети во рамките на соодветните заложби за отворено владино партнерство презентирани подолу. Интегрирањето на развојните цели во Отвореното владино партнерство е направено според постојните глобално дефинирани развојни цели и индикатори, бидејќи во моментот тече процесот на локализирањето на Одржливите развојни цели за Македонија. Меѓутоа, идентификувањето на врските помеѓу мерките на Отвореното владино партнерство и глобалните развојни цели кое се постигна во овој процес е голем исчекор во унапредувањето на Одржливите развојни цели во Република Македонија и самиот процес и исходот од истиот ќе бидат земени предвид во понатамошните чекори на Владата на Република Македонија за локализирање на глобалните развојни цели во другите национални политики. На тој начин, овој Акциски план за отворено владино партнерство започна важна дебата за спроведување на Агендата за одржлив развој до 2030 и воедно главните чинители искажаа подготвеност да продолжат со соработката во однос на поврзување на агендите за отворена влада и одржлив развој и заеднички да го следат напредокот и резултатите од процесот.

Преку широкиот консултативен процес на кој беа пресретнати искуствата и предизвиците од претходните акциски планови за отворено владино партнерство, препораките од механизмот за независно известување, креативните предлози од заинтересираните чинители, заложбата за интегрирање на одржливите развојни цели и со директна вклученост на 489 претставници од владиниот, граѓанскиот и приватниот сектор и академските институции се подготви третиот национален Акциски план за отворено владино партнерство за 2016-2018 година во кој се дефинирани 100 достигнувања, 34 заложби разработени во 8 приоритетни теми.

Работата на отворена влада е континуирана заложба и овој акциски план содржи дел од можните но амбициозни напори за промовирање на транспарентноста и отчетноста на Владата. Овој документ ја промовира отвореноста и можноста за натамошно проширување и продлабочување на подолу утврдените приоритети во тесна соработка со сите чинители во сферата на Отвореното владино партнерство.

1. ПАРТИЦИПАТИВНО КРЕИРАЊЕ НА ПОЛИТИКИ

1.1 Унапредување на процесот за консултација со засегнатите страни во процесот на креирање на политики

Почетен и краен датум на обврската (07/2016–06/2018)		тековна обврска
Водечка институција за спроведување		Министерство за информатичко општество и администрација
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Гордана Гапиќ Димитровска Марина Шаф-Радеска
Функција, Одделение		Раководител на Одделение за управување со процесот на проценка, објава и следење на регулативата Помлад соработник во Одделение за управување со процесот на проценка, објава и следење на регулативата Сектор за регулаторна реформа
Email		gordana.dimitrovska@mioa.gov.mk marina.shaf@mioa.gov.mk
Телефон		+389 3200 944 +389 3200 919
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	МИОА, ГС на ВРМ, ЦРМ, министерства
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	МЦМС, ЦИКП
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Вклучувањето на јавноста во процесите на креирање политики и подготовка на закони се уште не е на задоволително ниво. Иако е воспоставен уште во 2009 година, Единствениот национален електронски регистар на прописи, сеуште не се користи доволно за онлајн консултации за предлог-законите. Минималниот период за консултации не се почитува кај сите предлог-закони и тој е значително пократок во однос на стандардите поставени во земјите на ЕУ и регионот. Јавноста нема увид во ефектите од процесот на консултации и во моментот не се достапни сумирани повратни информации од спроведениот процес на консултација.
Главна цел		Афирмирање и унапредување на воспоставените практики за партиципативно креирање на политики поддржано од владиниот и граѓанскиот сектор.
Кус опис на обврската		Јакнењето на односите помеѓу Владата и граѓанскиот сектор е клучно начело за добро владеење и преставува неопходна инвестиција во процесот на креирање квалитетни политики.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Со мерките предвидени во овој приоритет се придонесува кон подобрување на јавните услуги и зголемување на јавниот интегритет.

Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Врска со Цел 16. „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.7: Да се обезбеди репрезентативно одлучување на сите нивоа, со кое ќе се реагира на проблемите, а ќе биде засновано на вклученост и партиципација на засегнатите страни</p> <p>Со мерките од оваа заложба се придонесува кон поквалитетно одлучување од страна на креаторите на политики засновано на консултација со засегнатите страни.</p>		
Важност	<p>Процесот на консултации со засегнати страни овозможува Владата да има пристап до нови извори на идеи, информации и ресурси кои се важни во процесот на креирање на политики и донесување на одлуки.</p> <p>Афирмирањето и унапредувањето на воспоставените практики и процедури за креирање на политики поддржани од владиниот и јавниот сектор претставуваат основа за унапредување на транспарентноста и одговорноста на Владата пред јавноста. Исто така, информатичката технологија која ги поддржува воспоставените процедури за креирање на политики овозможува поголема отвореност, навременост и одговорност на јавниот сектор.</p>		
Амбиција	<p>Со оваа заложба се очекува во период од две години да се зголеми отчетноста и отвореноста на владата преку подобрување на процесот на спроведените консултации со јавноста:</p> <ul style="list-style-type: none"> - во процесот на подготовка на ex ante и ex post проценка на влијанието на регулативата преку подготовка и објава на Годишен извештај за спроведени консултации, - споделување на резултатите од независното следење на отвореноста на Владини институции во процесите на креирање политики и подготовка на закони од страна на невладината организација, - зголемување на рокот за консултација со засегнатите страни во процесот на подготовка извештајот за проценка на влијанието на регулативата и подготовката на предлозите на закони - објавување на информација од одржани седници на Влада за утврдени предлози на закони, донесени одлуки и други мерки - објавување на основни податоци за граѓански организации и деловни субјекти на веб страната на Централен регистар на РМ. 		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување

1.1.1 Развој на методологија за следење, собирање и обработка на податоци за спроведени консултации во процесот на подготовка на предлог закони од страна на министерствата	МИОА, ГС на ВРМ, министерства, МЦМС, УНДП	09/ 2016	03/2017
1.1.2. Изработка и објава на Годишен извештај за спроведени консултации во процесот на подготовка на предлог закони од страна на министерствата	МИОА, ГС на ВРМ, министерства, МЦМС	03/ 2017	9/2017
1.1.3. Надворешно следење на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР) - јавно објавени резултати и широко дистрибуирани до носителите на одлуки	МЦМС, МИОА	07/2016	6/2018
1.1.4. Зголемување на рокот за консултација со засегнатите страни во процесот на подготовка на предлог законите од страна на министерствата - Зголемување на рокот од објавување на ЕНЕР на Известувањето за почетокот на процесот за подготовка на предлог законот до објава на нацрт на закон од 5 на 15 дена - Зголемување на рокот за консултации на ЕНЕР по нацрт Извештај за ПВР и нацрт на закон од најмалку 10 на најмалку 20 дена	МИОА, ГС на ВРМ	01/ 2017	01/2018
1.1.5 Објавување на Соопштение за јавност од одржани седници на Влада за утврдени предлози на закони, донесени одлуки и други мерки	ГС на ВРМ	07/ 2016	06/2018
1.1.6 Дефинирање на листа за објавување на основни (агрегирани) податоци за граѓански организации и деловни субјекти на веб страната на Централен регистар на РМ	ЦРМ, МИОА, МЦМС	08/ 2016	06/2018
1.1.7 Објавување на основни (агрегирани) податоци за граѓански организации и деловни субјекти на веб страната на Централен регистар на РМ	ЦРМ, МИОА, МЦМС	10/ 2016	6/2018

1.2 Унапредување на соработката со граѓанскиот сектор	
Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – 1/2018)	тековна обврска
Водечка институција за спроведување	Генерален секретаријат на Влада на РМ
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Весна Василева
Функција, Одделение	Помошник раководител на Сектор, Сектор за анализа на политиките и координација
Email	vesna.vasileva@gs.gov.mk

Телефон		00389 76 490 881, 00389 23 118 022
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	Генерален секретаријат на Влада на РМ
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	/
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Потреба за поактивно вклучување на граѓанските организации во дефинирање на политиките што го засегаат граѓанскиот сектор и поголема соработка во спроведување и следење на заеднички иницијативи.
Главна цел		Унапредување на соработката на Владата со граѓанскиот сектор преку формирање на советодавното тело за соработка, дијалог и поттикнување на развојот на граѓанскиот сектор, партиципативно креирање политики преку зголемен број на иницијативи од граѓанските организации за годишната Програма за работа на Владата, согласно Кодексот за добри практики за учество на граѓанскиот сектор во процесот на креирање на политики и продолжување на соработката преку партиципативна подготовка на новата Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор 2018-2022.
Кус опис на обврската		Формирање на Совет за соработка на Владата со граѓанскиот сектор и формирање на Советот Објавување на повик за придонес на граѓанскиот сектор во подготвување на Годишната програма за работа на Владата; Подготовка на новата Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор 2018-2022 преку партиципативно учество на граѓанските организации во работни групи, јавни дебати и други форми на консултации.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Граѓанско учество
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.7: Да се обезбеди репрезентативно одлучување на сите нивоа, со кое ќе се реагира на проблемите, а ќе биде засновано на вклученост и партиципација на засегнатите страни. Со мерките од оваа заложба се придонесува за поквалитетно одлучување од страна на креаторите на политики засновано на консултација со засегнатите страни, со посебна нагласка на учеството на граѓанското општество како важен чинител во градењето на политиките.

Важност	Граѓанско учество во процесот на креирање политики		
Амбиција	<ul style="list-style-type: none"> - да се обезбеди подобро окружување за развој на граѓанскиот сектор; - да се поттикне граѓански активизам во општествените процеси; - да се зајакнат постојните и создадат нови механизми на соработка; - да им се овозможи на граѓанските организации да придонесат кон процесите за економски развој, креирање на закони и политики, европска интеграција и кон развој на демократијата и задоволување на потребите на заедницата. 		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
<i>1.2.1. Формирање на советодавно тело за унапредување на соработката, дијалогот и поттикнување на развојот на граѓанскиот сектор составено од претставници на Владата, органите на државната управа и ГО</i>	ГС на ВРМ	07/ 2016	12/2016
<i>1.2.2. Унапредена примена на Кодексот за добри практики за учество на граѓанскиот сектор во процесот на креирање на политики преку зголемување на бројот на иницијативи од граѓанскиот сектор за годишната Програма за работа на Владата на Република Македонија</i>	ГС на ВРМ	08/2016	09/2017
<i>1.2.3. Партиципативна подготовка на новата Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор 2018-2022</i>	ГС на ВРМ	10/ 2017	01/2018

2. ОТВОРЕНИ ПОДАТОЦИ	
2.1 Креирање на стандарди за отворени податоци	
Почетен и краен датум на обврската (7/ 2016 – 6/2018)	Нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за информатичко општество и администрација
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Филип Маневски – координатор Надица Јосифовски – заменик координатор Владимир Радосављевиќ – заменик координатор
Функција, Одделение	ИКТ Советник ИКТ Советник Помлад соработник
Email	Filip.manevski@mioa.gov.mk Nadica.Josifovski@mioa.gov.mk vladimir.radosavljevik@mioa.gov.mk

Телефон		+389(0)2 320-0870 +389(0)2 320-0878
Други вклучени субјекти	Влада	Министерството за информатичко општество и администрација
	ЦСО, приватен сектор, работни групи, мултилатерали	ЦУП, Фондација за интернет и општество-Метаморфозис, Реактор
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Во моментот во Македонија нема развиени стандарди за отворени податоци и секоја институција ги објавува податоците согласно своите технички можности. Притоа сродни податочни сетови од различни институции се случува да бидат објавени со различна структура и опис на податоците.
Главна цел		Воспоставување на стандарди за отворени податоци со што ќе се овозможи стандардизирано објавување на податочните сетови од институциите и полесна обработка и користење на истите.
Кус опис на обврската		Развој на стандарди за отворени податоци најмалку во дефинирањето на стандардите за метаподатоците за отворените податоци.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Создавање на поволна средина за полесна идентификација, обработка и консумирање на објавените податочни сетови.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.10: Да се обезбеди пристап до информации и заштита на фундаменталните слободи, во согласност со националното законодавство и меѓународните договори Со мерките од оваа заложба се придонесува за унапредување на квалитетот и достапноста на информациите и податоците од јавен карактер преку нивна стандардизација.

Важност	Согласно Законот за користење на податоци од јавниот сектор институциите во Република Македонија се обврзани да ги објават во компјутерски читлив формат податоците од отворен карактер согласно своите технички можности. Во овој момент на порталот otvorenipodatoci.gov.mk имаме објавено 154 податочни сетови, бројка која со текот на времето очекуваме значително да се зголеми. Со тоа неопходен станува развојот на стандарди за отворените податоци со цел полесен пристап до информациите како и идентификација и употреба на објавените податочни сетови. Преку развојот на стандардите податочните сетови ќе се направат попристапни за граѓаните, полесни за развој на соодветни апликации на база на отворените податоци со што ќе се зголеми јавната одговорност на институциите.		
Амбиција	Во оваа заложба се предвидува развој на стандарди за отворени податоци со што ќе се придонесе за полесна идентификација и употреба на отворените податоци. Со тоа граѓаните полесно ќе можат да ги идентификуваат податоците од интерес како и да го следат нивното навремено ажурирање.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
2.1.1 Развој на стандарди за метаподатоци за отворени владини податоци	МИОА	08/2016	07/2018

2.2 Подобрување на платформата за отворени податоци и нејзино приближување кон граѓаните	
Почетен и краен датум на обврската (7/ 2016 – 6/2018)	Нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за информатичко општество и администрација
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Филип Маневски – координатор Надица Јосифовски – заменик координатор Владимир Радосављевиќ – заменик координатор
Функција, Одделение	ИКТ Советник ИКТ Советник Помлад соработник
Email	filip.manevski@mioa.gov.mk nadica.josifovski@mioa.gov.mk vladimir.radosavljevik@mioa.gov.mk
Телефон	+389(0)2 320-0870 +389(0)2 320-0878
Други вклучени субјекти	Влада Министерството за информатичко општество и администрација Државни институции кои објавуваат податоци на

		порталот www.otvorenipodatoci.gov.mk
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Слободен Софтвер
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Во моментот во Македонија нема воспоставено лиценцен модел за отворени податоци, а на сајтот www.otvorenipodatoci.gov.mk податочните сетови се превземаат без лиценци. На сајтот www.otvorenipodatoci.gov.mk постои можност да се чува историјат од податочните сетови кои се објавени, и тоа при објавувањето на податоците е опција која е дадена на избор на самата институција која објавува одреден податочен сет.
Главна цел		Дефинирање/избор на лиценцен модел за отворени податоци и поставување на лиценците на порталот за отворени податоци. Овозможување на поголема партиципативност и отчетност на порталот на отворени податоци преку воспоставување на архива на објавени податочни сетови.
Кус опис на обврската		Поставување на лиценците на порталот за отворени податоци за превземените податочни сетови. Воспоставување на архива од сите податочни сетови според можностите на институцијата која ги објавува податочните сетови.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Избор на лиценцен модел кој би бил најсоодветен за Македонија и негова имплементација на сајтот. Создавање на поволна средина за полесна идентификација и компарација на податочни сетови во различни временски моменти и утврдување на трендови на одредени податочни сетови.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.10: Да се обезбеди пристап до информации и заштита на фундаменталните слободи, во согласност со националното законодавство и меѓународните договори Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на пристапот, употребата и следењето на трендовите во однос на информациите и податоците од јавен карактер.
Важност		Согласно Законот за користење на податоци од јавниот сектор институциите во Република Македонија се обврзани да ги објават во компјутерски читлив формат податоците од отворен карактер согласно своите технички можности. Во овој момент на порталот otvorenipodatoci.gov.mk имаме објавено 154 податочни сетови, бројка која со текот на времето очекуваме значително да се зголеми. Со зголемувањето на бројот на отворени податочни сетови, се зголемува и потребата

	од воспоставување на соодветен лиценцен модел, кој ќе овозможи непречен пристап до податоците од отворен карактер, но истовремено ќе ги заштити институциите кои ги креираат податоците пред се преку спречување на злоупотреба на отворените податоци.		
Амбиција	Во оваа заложба се предвидува воспоставување на лиценци за отворени податоци и воспоставување на архива на отворени податоци на сајтот www.otvorenipodatoci.gov.mk . Со тоа ќе се придонесе за полесна идентификација и употреба на отворените податоци, за полесно следење на трендовите во одредени области. Од друга страна, ќе се придонесе и за спречување на злоупотребата на податочните сетови и заштита на институциите кои ги произведуваат овие податочни сетови.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
2.2.1 Избор на лиценцен модел	МИОА	09/2016	11/2016
2.2.2 Имплементација на лиценциот модел на сајтот www.otvorenipodatoci.gov.mk	МИОА	12/2016	01/2017
2.2.3 Анализа на можностите за чување на податочните сетови во архива на сајтот www.otvorenipodatoci.gov.mk (по институција)	МИОА Институција носител на податочен сет Слободен софтвер	09/2016	06/2018
2.2.4 Прилагодување на сајтот www.otvorenipodatoci.gov.mk за потребите на моделот архива на податочни сетови (по институција)	МИОА Институција носител на податочен сет	09/2016	06/2018

2.3 Зголемување на свеста за отворени податоци	
Почетен и краен датум на обврската (7/ 2016 – 6/2018)	Нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за информатичко општество и администрација
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Филип Маневски – координатор Надица Јосифовски – заменик координатор Владимир Радосављевиќ – заменик координатор
Функција, Одделение	ИКТ Советник ИКТ Советник Помлад соработник
Email	Filip.manevski@mioa.gov.mk Nadica.Josifovski@mioa.gov.mk vladimir.radosavljevik@mioa.gov.mk
Телефон	+389(0)2 320-0870 +389(0)2 320-0878
Други вклучени	Влада Министерството за информатичко општество и администрација

субјекти		администрација
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Слободен софтвер Реактор
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Министерството за информатичко општество и администрација во текот на 2014 година постави модерна платформа за отворени податоци на која се објавуваат отворените податочни сетови од институциите. Од тогаш министерството одржа повеќе настани за промоција на порталот како и прв хакатон натпревар за развој на апликации на база на отворените податоци. И покрај тие активности, посетеноста на порталот е во просек од 700 поединечни посети месечно, далеку од посакуваните цели за посетеност. Ние сметаме дека ова се должи на недоволната популаризација на отворените податоци како концепт и малата свест кај граѓаните за значењето и потенцијалот на отворените податоци.
Главна цел		Главна цел на оваа заложба е популаризирање на концептот на отворени податоци и поттикнување на граѓанскиот сектор и приватните компании за поголемо користење на овие податоци преку презентација на потенцијалот и значењето на отворените податоци.
Кус опис на обврската		Кампања за популаризирање на отворените податоци кај граѓаните.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Подигање на свеста за бенефитот од отворените податоци кај давателите (институциите) и корисниците (граѓаните и приватниот сектор) на податоците.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.10: Да се обезбеди пристап до информации и заштита на фундаменталните слободи, во согласност со националното законодавство и меѓународните договори. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на пристапот до информациите и податоците од јавен карактер преку подигнување на јавната свест за значењето и ползата од отворените податоци.
Важност		Од спроведените анализи и контакти со невладиниот сектор и граѓаните наше согледување е дека сеуште не се прави разлика помеѓу концептот на отворени податоци и концептот на слободен пристап до информации. Со цел зголемување на граѓанското учество и користење на отворените податоци, што би довело и до полесен пристап до информациите, јавна одговорност и поголема отвореност и отчет, сметаме дека е неопходно да се изврши дополнителна едукација

	на клучните чинители во институциите како и поголема презентација и популаризација на концептот за отворени податоци меѓу граѓаните.		
Амбиција	Со оваа заложба се предвидува покренување на кампања за популаризација на концептот за отворени податоци.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
2.3.1 Спроведување на анкета за запознаеност на граѓаните со концептот на отворени податоци	МИОА	08/2016	10/2016
2.3.2 Одржување на обуки за идентификација и објавување на отворени податоци за најмалку 20 институции	МИОА	08/2016	08/2017
2.3.3 Спроведување на најмалку две рекламни кампањи за концептот за отворени податоци	НВО	08/2016	08/2018
2.3.4 Одржување на најмалку еден натпревар – хакатон за развој на апликации на база на отворените податоци	МИОА	08/2016	08/2018

2.4 Каталогизација и категоризација на податочните сетови на државните институции	
Почетен и краен датум на обврската (7/ 2016 – 6/2018)	Нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за информатичко општество и администрација
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Филип Маневски – координатор Надица Јосифовски – заменик координатор Владимир Радосављевиќ – заменик координатор
Функција, Одделение	ИКТ Советник ИКТ Советник Помлад соработник
Email	filip.manevski@mioa.gov.mk nadica.josifovski@mioa.gov.mk vladimir.radosavljevik@mioa.gov.mk
Телефон	+389(0)2 320-0870 +389(0)2 320-0878
Други вклучени субјекти	Влада
	Министерство за информатичко општество и администрација
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи
	ЦУП Други НВО

Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Во согласност со Член 7 од Законот за користење на податоците од јавниот сектор, органите и институциите од јавниот сектор се должни до Министерството за информатичко општество и администрација да достават во електронска форма каталог на податоците кои ги создаваат во остварувањето на своите надлежности кои ги објавуваат за користење, вклучувајќи и датум за објавување на податоците (по податочни сетови) за нивно користење, динамика на нивно ажурирање (дневно, неделно, месечно и квартално) и поединечен линк, односно веб локација до местото каде што органот или институцијата од јавниот сектор ги објавува податоците. Нашето искуство од досегашната имплементација на оваа одредба покажува дека на органите и институциите од јавниот сектор им е потребна дополнителна помош при изготвување на овие каталози.
Главна цел		Спроведување интерна анализа од страна на сите државни институции кои по Законот за користење на податоци од јавниот сектор се задолжени да објавуваат отворени податоци и изработка на соодветен Каталог на податочни сетови за секоја институција опфатена со мерката.
Кус опис на обврската		Оваа мерка подразбира спроведување интерна анализа од страна на сите државни институции кои по Законот за користење на податоци од јавниот сектор се задолжени да објавуваат отворени податоци. Како резултат на интерната анализа, секоја институција треба да изработи свој Каталог на податочни сетови, како насока за тоа кои податочни сетови треба да ги прибира и објавува во иднина. Каталогот треба да се направи врз база на анализа на законската рамка која ја уредува работата на институцијата за водење на различни евиденции од нејзина надлежност, како и врз база на соработка со граѓанскиот и бизнис секторот од аспект на тоа кои специфични податоци од јавен интерес им се ним потребни.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Со креирање на каталогот на податочни сетови за секоја институција ќе се добие јасна слика за сите достапни податочни сетови од институциите кои потоа ќе може да се рангираат и приоритизираат за објавување на порталот за отворени податоци.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.10: Да се обезбеди пристап до информации и заштита на фундаменталните слободи, во согласност со националното законодавство и меѓународните договори. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на пристапот, употребата и следењето на трендовите во однос на информациите и податоците од јавен карактер.

Важност	Согласно Законот за користење на податоци од јавниот сектор институциите во РМ се обврзани да водат каталог на податочни сетови и за истото редовно да го известуваат Министерството за информатичко општество и администрација. Ова претставува централна заложба за воспоставување на одржлив раст и развој на платформата за отворени податоци.		
Амбиција	Како резултат на интерната анализа, секоја институција треба да изработи свој Каталог на податочни сетови, како насока за тоа кои податочни сетови треба да ги прибира и објавува во иднина.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
2.4.1 Идентификација на институциите кои се опфатени со оваа мерка согласно одредбите од Законот	МИОА	10/2016	01/2017
2.4.2 Анализа на податочните сетови во институциите	Институции, НВО во координација со МИОА	1/2017	10/2017
2.4.3 Креирање на централниот каталог на податочни сетови од сите институции	МИОА, НВО	10/2017	01/2018
2.4.4 Приоритизација на податочни сетови за објавување и изготвување на план за објавување	МИОА, НВО, Институции	01/2018	06/2018

2.5 Линкување на отворените податоци на порталите на државните институции	
Почетен и краен датум на обврската (31 јули 2016 – 30 јуни 2018)	Нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за информатичко општество и администрација
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Филип Маневски – координатор Надица Јосифовски – заменик координатор Владимир Радосављевиќ – заменик координатор
Функција, Одделение	ИКТ Советник ИКТ Советник Помлад соработник
Email	filip.manevski@mioa.gov.mk nadica.josifovski@mioa.gov.mk vladimir.radosavljevik@mioa.gov.mk
Телефон	+389(0)2 320-0870 +389(0)2 320-0878
Други вклучени субјекти	Влада
	Министерство за информатичко општество и администрација Органи и институции од јавниот сектор кои имаат објавено податочни сетови на порталот за отворени податоци
	ГО, приватен сектор,
	/

	мултилатерални и работни групи		
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Полесна идентификација и пронаоѓање на објавените податочни сетови директно од веб страните на институциите сопственици на податоците.	
Главна цел		Секоја институција која објавува отворени податоци на порталот, да има посебна секција на својата веб страница за отворени податоци, каде ќе бидат излистани податочните сетови кои ги има објавено, со соодветен линк до централниот портал за отворени податоци.	
Кус опис на обврската		Симулирајќи обичен граѓанин кој бара одредени податоци на порталите на државните институции (претпоставувајќи дека таму истите ќе смета дека може да ги најде), ќе се соочиме со ситуација граѓанинот да не успее да најде потребни податоци, иако истите се објавени на порталот за отворени податоци. Според тоа, потребно е секоја институција која објавува отворени податоци на порталот, да има посебна секција на својата веб страница за отворени податоци, каде ќе бидат излистани податочните сетови кои ги има објавено, со соодветен линк до централниот портал за отворени податоци.	
ОВП предизвик опфатен со обврската		Полесна идентификација и пронаоѓање на објавените податочни сетови директно од веб страните на институциите сопственици на податоците.	
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.10: Да се обезбеди пристап до информации и заштита на фундаменталните слободи, во согласност со националното законодавство и меѓународните договори Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на пристапот и употребата податочни сетови на институциите сопственици на податоците.	
Важност		Со имплементацијата на оваа мерка ќе се обезбеди сеопфатен пристап кон објавувањето и консумирањето на објавените податочни сетови. Со тоа ќе се елиминираат случаите на двојно објавени податочни сетови.	
Амбиција		Објавување на сите податочни сетови централно на порталот за отворени податоци, и поставување на директни линкови до тие податочни сетови на веб порталите на институциите сопственици на податоците.	
Достигнувања		Носител на активност	Датум на започнување
			Датум на завршување
2.5.1 Поставување на директни линкови на веб порталите на институциите сопственици на податоците до нивните податочни сетови објавени на порталот за отворени податоци		Институции кои имаат објавено податочни сетови на порталот за отворени	03/2017
			09/2017

	податоци		
--	----------	--	--

3. СЛОБОДА НА ИНФОРМАЦИИ		
3.1 Унапредување и олеснување на пристапот до информации		
Почетен и краен датум на обврската (7/ 2016 – 6/ 2018)	тековна обврска	
Водечка институција за спроведување	Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Оливер Серафимовски, координатор Цвета Трајковска, заменик координатор Инџи Хоџа, заменик координатор	
Функција, Одделение	Помлад соработник, Одделение за соработка со имателите на информации и информирање на јавноста Раководител на Одделение за аналитика и едукација на барателите и имателите од јавен карактер Помлад соработник, Одделение за постапки по жалби, правни и општи работи	
Email	oliverserafimovski@komspi.mk	
Телефон	02/3118-038	
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	Центар за граѓански комуникации, Здружение за еманципација, солидарност и еднаквост на жените (ЕСЕ) и Фондација отворено општество-Македонија
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Ограничениот пристап до информациите од јавен карактер, односно молкот на имателите на информации, поради непостапувањето на имателите на информации по барањата за слободен пристап до информации од јавен карактер во законски предвидениот рок од 30, односно 40 дена, е главната причина за неимплементирање на Законот за СПИЈК, граѓаните се недоволно информирани за нивното загарантирано право на пристап до информации од јавен карактер. Ипателите на информации од јавен карактер, како главни чинители за спроведување на	

	<p>зложбите, сеуште не се доволно транспарентни во своето работење, со тоа што информациите со кои располагаат не ги објавуваат на своите веб локации, со што документите кои ги поседуваат не се во целост достапни до граѓаните, односно барателите на информации од јавен карактер. Граѓанскиот сектор своите активности ги насочува кон подобрување на имплементацијата на Законот за СПИЈК, анализирајќи го проактивното објавување на информациите од јавен карактер на веб локациите на имателите, развивајќи и спроведувајќи кампањи и обуки за граѓаните, промовирајќи го правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.</p>
Главна цел	<p>Афирмирање и унапредување на пристапот до информации од јавен карактер преку соработка и заедничка промоција на правото за пристап до информации, поддржано од владиниот и граѓанскиот сектор.</p>
Кус опис на обврската	<p>Подобрување на пристапот до информациите преку проактивно објавување на информациите од јавен карактер, преземање на мерки за зголемување на пристап до информациите од јавен карактер, информирањето на граѓаните, како и подобрување на Законот за СПИЈК се клучни фактори за имплементација на законот и уставното загарантирано право (член 16 од Уставот на Република Македонија)</p>
ОВП предизвик опфатен со обврската	<p>Подобра имплементација на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер со активно вклучување на имателите на информации и граѓаните.</p>
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.10: Да се обезбеди пристап до информации и заштита на фундаменталните слободи, во согласност со националното законодавство и меѓународните договори. Со мерките од оваа зложба се придонесува за унапредување на пристапот до информации од јавен карактер преку поефикасно спроведување на законите и подобра информираност на граѓаните.</p>

Важност	<p>Добрата практика на соработката помеѓу имателите на информации од јавен карактер и граѓанскиот сектор е клучна за добро владеење и претставува важен фактор за транспарентно работење и имплементирање на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер. Афирмирањето и унапредувањето на воспоставените практики и процедури за креирање на политики во врска со пристапот до информации од јавен карактер поддржани од имателите на информации и граѓанскиот сектор претставуваат основа за унапредување на транспарентноста и одговорноста на Комисијата за ЗПСПИЈК и имателите на информации пред јавноста.</p>		
Амбиција	<p>Соработката со имателите на информации и граѓанскиот сектор придонесуваат кон подобра имплементација на Законот, транспарентност, отвореност и отчетност на институциите за нивното функционирање, градење на меѓусебната доверба, развивање на квалитетот на демократијата.</p> <p>Со овие мерки се очекува во период од две години да се подобри имплементацијата на Законот, да се зголеми бројот на граѓани кои го оствариле правото на слободен пристап до информации од јавен карактер и бројот на институции кои го спровеле Законот.</p>		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	
<p>3.1.1. Проактивно објавување на информации од јавен карактер</p> <ul style="list-style-type: none"> -Подготовка на Упатство за проактивност на објавување на информации од јавен карактер -Препорака за проактивност подготвена од Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер -Објавување на веќе побарани/дадени информации од јавен карактер на нивните веб локации -Индекс на следење на проактивност за објавување на информации од јавен карактер на веб локациите на имателите 	<p>Комисија за ЗПСПИЈК, Влада на РМ, министерства, органи во состав, општини во РМ, и други иматели на информации, Центар за граѓански комуникации</p>	<p>07/2016</p>	<p>06/2018</p>
<p>3.1.2. Мерки за зголемување на пристапот до информации од јавен карактер</p> <ul style="list-style-type: none"> -Обуки за функционерите или раководните лица врз основа на утврдени слабости во примената на Законот за слободен пристап до информации од 	<p>Комисија за ЗПСПИЈК, Фондација отворено општество-Македонија</p>	<p>07/2016</p>	<p>06/2018</p>

<p>јавен карактер</p> <ul style="list-style-type: none"> -Следење на спроведувањето на „тестот на штетност,, како законска обврска од страна на имателите -Прирачник за спроведување на тестот на штетност -Промовирање на електронското поднесување на барањата за пристап до информациите од јавен карактер 			
<p>3.1.3. Развивање и спроведување на медиумска кампања за промоција на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер</p> <ul style="list-style-type: none"> -Формирање на работна група за подготовка и дефинирање на план за спроведување на кампањата -Спроведување на развиениот план за кампањата -Кампањата ќе има цел да ги запознае граѓаните за правата кои произлегуваат од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и јавните институции за обврската за проактивност и реактивност во нивното работење 	<p>Здружение за еманципација, солидарност и еднаквост на жените (ЕСЕ), Комисија за ЗПСПИЈК, медиуми (интернет и традиционални)</p>	<p>07/2016</p>	<p>06/2018</p>

4. СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА И ПРОМОВИРАЊЕ НА ДОБРОТО ВЛАДЕЕЊЕ

4.1 Имплементација на Законот за заштита на укажувачи и јакнење на свеста за укажувањето

<p>Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – континуирано)</p>	<p>Нова но наследува претходна мерка од Акцискиот план 2014-2016</p>
<p>Водечка институција за спроведување</p>	<p>Државна комисија за спречување на корупцијата</p>
<p>Име на одговорно лице во институцијата за спроведување</p>	<p>1. Весна Донева 2. Владимир Георгиев</p>
<p>Функција, Одделение</p>	<p>1. Советник за аналитика 2. Државен советник Сектор за програми, аналитика, меѓународна соработка и административни работи Секретаријат на ДКСК</p>
<p>Email</p>	<p>vdoneva@dksk.org.mk vgeorgiev@dksk.org.mk</p>
<p>Телефон</p>	<p>3215-377 075 273-023 070/342 782</p>
<p>Други вклучени субјекти</p>	<p>Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа Министерство за правда и институции од јавниот и приватниот сектор</p>

	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	Транспарентност Интернешнл Македонија и други ГО
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		<p>Примената на Законот за заштита на укажувачи и на подзаконските акти коишто произлегуваат од него, започна на 18.03.2016 година.</p> <p>Со Законот за заштита на укажувачите на лицата кои се јавуваат во својство на укажувач им се гарантира заштита дека поради пријавувањето нема да бидат повредени нивните права, нема да им биде нанесена штета ним или на блиско лице и ќе уживаат заштита на нивните лични податоци и идентитетот.</p> <p>За имплементација на законот потребно е воспоставување и градење на систем за заштита на пријавувањето преку кој лицата ќе се осмелуваат да пријават незаконито, недозволиво или казниво постапување и ќе се им се обезбеди амбиент за пријавување без страв од последици по нивната безбедност, работното место или благосостојбата на нивните блиски.</p>
Главна цел		Ефикасна имплементација на Законот за заштита на укажувачи
Кус опис на обврската		Имплементацијата на Законот за заштита на укажувачи и подзаконските акти кои произлегуваат од него, преку воспоставување и градење на систем и механизми за заштитено пријавување и заштита на укажувачите, е од особено значење за јакнење на институционалната борба против корупцијата и воопшто за спречување на корупцијата како општествено штетна појава. Преку јакнењето на јавната свест за заштитеното пријавување, заштитата на укажувачите и нивното значење за превенција и борба против корупцијата и заштитата на јавниот интерес, ќе се поттикне и охрабри пријавувањето на казниво или друго незаконито или недозволиво постапување со кое се повредува јавниот интерес.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Зголемување на јавната одговорност, интегритетот и довербата во јавниот и приватниот сектор
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		<p>Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.5: Значително намалување на сите форми на корупција и поткуп.</p> <p>Со мерките од оваа заложба се придонесува кон превенција и борба против корупцијата и заштитата на јавниот интерес преку ефикасна примена на системот на заштитеното пријавување и заштитата на укажувачите.</p>

<p>Важност</p>	<p>Законот за заштита на укажувачи („Службен весник на Република Македонија“ број 196/2015), е донесен на 09.11.2015 година, а со истиот се уредуваат заштитеното пријавување во јавниот и приватниот сектор, правата на укажувачите, како и постапувањето и должностите на институциите, односно правните лица во врска со заштитено пријавување и обезбедувањето заштита на укажувачите. Во март 2016 година Министерот за правда ги донесе подзаконските акти кои произлегуваат од Законот за заштита на укажувачи: Правилник за заштитено внатрешно пријавување во институциите во јавниот сектор („Службен весник на Република Македонија“ број 46/16), Правилник за надворешно пријавување („Службен весник на Република Македонија“ број 46/16) и Правилник за насоки за донесување на внатрешни акти за заштитено внатрешно пријавување во правното лице во приватниот сектор („Службен весник на Република Македонија“ број 46/16). Примената на Законот за заштита на укажувачи и на подзаконските акти коишто произлегуваат од него започна на 18.03.2016 година.</p> <p>На меѓународен план постојат повеќе акти како основа за донесување на законско решение со кое ќе се регулира пријавувањето и заштитата на пријавувачите како што се Конвенцијата на Обединетите Нации за борба против корупцијата, Цивилната конвенција за спречување корупција и Казнената конвенција за корупција на Советот на Европа, Нацрт- резолуција од 2009 година за заштита на лица кои пријавуваат нерегуларности на Парламентарното собрание на Советот на Европа.</p> <p>Конвенцијата на Обединетите нации упатува на институтот „Заштита на укажувачи“ (whistleblower protection) во антикорупциската правна рамка. Со донесувањето на Законот за заштита на укажувачите и со донесувањето на подзаконските акти кои произлегуваат од истиот, надградена е македонската антикорупциска правна рамка.</p> <p>Борбата против корупцијата ќе биде зајакната со воспоставување на системот на заштитено пријавување и системска институционална заштита на лицата кои пријавуваат сомневање или сознание дека е извршено, се извршува или е веројатно дека ќе се изврши казниво или друго незаконито или недозволиво постапување со кое се повредува јавниот интерес.</p>
<p>Амбиција</p>	<p>Преку воспоставување на систем за заштитено пријавување и системска заштита на укажувачите, се очекува успешна примена на законот. Спроведувањето и резултатите од спроведувањето на Законот ќе се утврди согласно Методологијата за оценка на спроведувањето на регулативата и ќе се преземат мерки за унапредување на примената на Законот за заштита на укажувачи.</p> <p>Со оваа заложба се очекува зголемена доверба во институциите од аспект на пријавувањето во истите за</p>

	случаи на казниво или друго незаконито или недозволиво постапување со кое се повредува јавниот интерес, а со тоа и зголемен број на пријави од укажувачи. Ќе се зајакне јавната свест за укажувањето и ќе се зголеми информираноста на граѓаните за значењето на укажувачите во превенцијата и борбата против корупција и заштитата на јавниот интерес.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
4.1.1. Примена на законот и подзаконските акти за заштитено пријавување (определување овластени лица за прием на пријави од укажувачи од институциите)	ДКСК, Институции од јавен и приватен сектор	2016	континуирано
4.1.2. Јакнење на капацитетите на овластените лица за прием на пријави од укажувачи за ефикасно спроведување на законот преку обуки и работилници	ДКСК, ГО, Транспарентност Интернетнл Македонија	2016	континуирано
4.1.3. Годишни извештаи за примени пријави од укажувачи (податоци за институции и број на примени пријави од укажувачи)	ДКСК, Министерство за правда	годишно	континуирано
4.1.4 Јакнење на свеста за укажувањето (кампањи и јавни дебати, прирачник)	ДКСК, ГО	2016	Континуирано

4.2 Отворени податоци за имотната состојба на избрани и именувани лица		
Почетен и краен датум на обврската (2017 –2018)	нова	
Водечка институција за спроведување	Државна комисија за спречување на корупцијата	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	1. Весна Донева 2. Владимир Георгиев	
Функција, Одделение	1. Советник за аналитика 2. Државен советник Сектор за програми, аналитика, меѓународна соработка и административни работи Секретаријат на ДКСК	
Email	vdoneva@dksk.org.mk vgeorgiev@dksk.org.mk	
Телефон	3215-377; 075 273-023; 070/342 782	
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	/
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански	/

	комори, здруженија и фондации	
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		ДКСК ги објавува податоците за имотната состојба и промените на имотната состојба на избраните и именувани лица, но поради непостоење на софтверско решение, не постои можност за увид и историски преглед на сите пријавени промени во имотната состојба од моментот на стапување на функција до престанокот на вршење на функцијата на избраните и именуваните лица.
Главна цел		Зголемена отчетност на избраните и именувани лица и зголемена информираност на јавноста за нивната имотна состојба
Кус опис на обврската		Отвореноста на податоците за анкетните листови на избраните и именувани лица преку нивно хронолошко објавување и историски преглед во континуитет, е клучна за целосен увид и приказ на имотната состојба и промените во имотната состојба на избраните и именувани лица од моментот на стапување на функција до престанокот на вршење на функцијата. Предуслов за остварување на обврската е дизајнирање и воспоставување на софтверско решение преку кое ќе се овозможи увид на податоците во форма на отворени податоци.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Зголемена отвореност на податоците за имотната состојба на избрани и именувани лица
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.5: Значително намалување на сите форми на корупција и поткуп. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон превенција и борба против корупцијата и заштитата на јавниот интерес преку зголемување на отчетноста и одговорноста на избраните и именуваните лица кон граѓаните
Важност		Во согласност со член 35 од Законот за спречување на корупцијата, податоците од анкетниот лист и од пријавата за промена во имотната состојба претставуваат информации од јавен карактер, освен податоците заштитени со закон. Податоците од анкетните листови и од пријавите за промена во имотната состојба, освен податоците заштитени со закон на лицата од членот 33 став (1) на овој закон, се објавуваат на веб страницата на ДКСК. Со измените и дополнувањата на Законот за спречување на корупцијата од јуни 2015 година, ДКСК води регистар на избрани и именувани лица, кој претставува единствена база на податоци за овие лица. Со имплементацијата на овие норми, доставувањето на

	<p>податоците до ДКСК за верификација на мандатот, изборот односно именувањето како и за престанокот на функцијата, односно должноста, станува обврска на институциите и органите кои вршат избори и именувања, со што во целост ќе се надмине проблемот за целосно и веродостојно евидентирање на носителите на јавните функции. ДКСК интензивно ги презеде сите активности за воспоставување на електронска база на податоци за избрани и именувани лица. Сите овие активности се спроведуваат синхронизирано со активностите во рамки на компонентата 6 од ИПА ТВИНИНГ Проектот “Поддршка за ефикасна превенција и борба против корупцијата” од каде треба да произлезе ИТ решението за регистарот на избраните и именувани лица. Следењето на имотната состојба и промените во имотната состојба на избраните и именувани лица е основна алатка за развивање на интегритетот на избраните и именуваните лица. Информациите кои за ова им се обезбедуваат на граѓаните потребно е да бидат релевантни. Оттука, важно е ДКСК да и овозможи на јавноста не само увид во моменталната состојба туку да се следи и промената на состојбата.</p>		
Амбиција	<p>Целосниот увид и следењето на имотната состојба и промените во имотната состојба ќе ја зголеми отчетноста и одговорноста на избраните и именуваните лица. Отвореноста на податоците за анкетните листови е можност и за олеснување на анализите на граѓанските организации кои се во улога на набљудувачи и кои алармираат за можни ризици и злоупотреби.</p>		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
4.2.1. Создавање технички услови за објавување на анкетните листови во форма на отворени податоци (креирано и воспоставено софтверско решение)	ДКСК	2017	2018
4.2.2. Воспоставување историски преглед за промените во имотната состојба на избрани и именувани лица	ДКСК	2018	континуирано

4.3 Промовирање на интегритет, транспарентност и отчетност на локално ниво и следење на напредокот	
Почетен и краен датум на обврската (6/ 2016 – 6/ 2018)	Нова но наследува претходна мерка од Акцискиот план 2014-2016
Водечка институција за спроведување	Државна комисија за спречување на корупцијата
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	1. Весна Донева 2. Владимир Георгиев
Функција, Одделение	1. Советник за аналитика 2. Државен советник

		Сектор за програми, аналитика, меѓународна соработка и административни работи Секретаријат на ДКСК
Email		vdoneva@dksk.org.mk vgeorgiev@dksk.org.mk
Телефон		3215-377 075 273-023 070/342 782
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	Единици на локална самоуправа
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	ЦИКП и други ГО
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Имајќи ги предвид политиките за подинамичен и одржлив економски и општествен развој на ЕЛС, целосно насочени кон граѓаните и остварување на нивните права, а со цврста решеност за справување со корупцијата и неетичкото однесување, 47 општини во соработка со ДКСК, потпишаа антикорупциски политики/политики на интегритет. Неопходно е овој процес да продолжи и целосно да се заокружи со потпишување на антикорупциски политики од страна на сите ЕЛС, со што ќе се воспостави целосен систем од механизми и процедури, кои го стеснуваат просторот и можностите за корупција и ги афирмираат принципите на владеење на правото. Ова истовремено ќе придонесе кон поголема отвореност на ЕЛС и вклученост на граѓаните во нивното работење.
Главна цел		Подобрување на транспарентноста, отчетноста и интегритетот на институциите на локално ниво и следење на напредокот
Кус опис на обврската		Промовирањето на интегритетот во институциите на локално ниво е во насока да се спречи и да не се толерира однесување забрането со закон и спротивно на етичкиот кодекс како и било каква форма на коруптивно однесување во работењето на општините. Истовремено ќе се градат и јакнат капацитетите за следење на антикоруптивни практики на локално ниво. Транспарентноста и отчетноста на институциите на локално ниво овозможуваат унапредување на нивната отвореност преку вклучување на јавноста во креирање на политиките на добро владеење, интегритет и превенција на ризиците за корупција. Иновативните алатки за отвореност и одговорност (преку ИТ алатки, индексот за одговорност, транспарентност и отчетност и индексот на интегритет на општините) се во

	функција на создавање култура на респонзивност на единиците на локалната самоуправа.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Зајакнат интегритет на единиците на локалната самоуправа		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.5: Значително намалување на сите форми на корупција и поткуп. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон превенција и борба против корупцијата и заштитата на јавниот интерес преку систематско воведување на механизми, алатки и мерки за унапредување на интегритетот на јавните институции.		
Важност	Како дел од концептот на интегритет, ДКСК во соработка со УНДП во текот на 2014 и 2015 година го промовираше потпишувањето на антикорупциска политика/ политика на интегритет на локално ниво и досега 47 општини имаат потпишано антикорупциската политика. Целта е сите единици на локалната самоуправа да потпишат ваков документ како прв чекор во воспоставување на концептот на интегритет. Исто така изработени се индекс за одговорност, транспарентност и отчетност и индекс на интегритет на општините. Вклученоста на граѓанските организации во доработката на овие индекси и нивното натамошно пилотирање во единиците на локалната самоуправа во голема мера ќе придонесе за оценка на интегритетот на општините.		
Амбиција	Мерките утврдени во оваа заложба ќе овозможуваат унапредување на отвореноста на институциите од локално ниво преку вклучување на граѓанските организации во креирање на индексите, мониторинг и оценка на доброто владеење и интегритетот на единиците на локалната самоуправа. Мерките од оваа заложба имаат за цел унапредување на отвореното владино партнерство преку воспоставување на одржлив и континуиран пристап на одговорност и отвореност на институциите кон невладиниот сектор и граѓаните. Афирмирањето на механизмите и алатките што овозможуваат подобра интеракција помеѓу општините и јавноста исто така ќе придонесат кон унапредување на транспарентноста и отчетноста на општините.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
4.3.1. Потпишување на антикорупциски политики- политики на интегритет со сите единици на локалната самоуправа	ДКСК, ЕЛС	2016	2017
4.3.2. Следење на одговорност, транспарентност и отчетност на локално ниво преку индексот за интегритет и индексот за одговорност, транспарентност и отчетност на општините	ДКСК, ЕЛС, Центар за истражување и креирање политики, ГО	2017	2018

4.4 Унапредување на соработката и зголемена проактивност во спречување на корупцијата и судирот на интереси		
Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – континуирано)	Нова	
Водечка институција за спроведување	Државна комисија за спречување на корупцијата	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	1. Весна Донева 2. Владимир Георгиев	
Функција, Одделение	1. Советник за аналитика 2. Државен советник Сектор за програми, аналитика, меѓународна соработка и административни работи Секретаријат на ДКСК	
Email	vdoneva@dsk.org.mk vgeorgiev@dsk.org.mk	
Телефон	3215-377, 075 273-023, 070/342 782	
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	МП, МВР, МТСП, МЛС,
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	МЦМС, ИДСЦ, ЦИКП, Транспарентност Интернешнл Македонија, АДИ
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Кога се зборува за превенцијата на корупцијата и судирот на интереси, неопходно е создавање на политичка култура и вредносен систем, во кој корупцијата ќе биде јасно идентификувана како општествено зло кое треба постојано да се превенира и санкционира. На ова поле покрај ДКСК како надлежна за спречување на корупцијата и судирот на интереси и останатите релевантни чинители, посебно значајна улога има граѓанскиот сектор, кој со своите механизми на дејствување е значаен субјект во борбата против овие општествено негативни појави. Оттаму, потребна е подготвеност и поголема иницијативност за унапредување и продлабочување на соработката и партнерството меѓу граѓанскиот сектор и институциите во борбата против корупцијата, преку реализација на зеднички активности и проекти, размена на информации и координација за развивање одржливи решенија со цел подобрување на системот на добро владеење за ефикасна превенција на корупцијата и судирот на интереси.	
Главна цел	Зголемување на ефикасноста и ефективноста во спречување на корупцијата и судирот на интереси	

<p>Кус опис на обврската</p>	<p>Постапувањето на надлежните тела, како и издвоените превентивни антикорупциски проекти и активности на граѓанскиот сектор, нема да ги дадат очекуваните резултати доколку не се воспостави одржлив систем на соработка меѓу сите релевантни актери, имајќи ги предвид спецификите на секој од нив, како и утврдените законски надлежности.</p> <p>Од особено значење е одржувањето на периодични координативни работни средби на кои ќе се дискутира за конкретни теми или проекти од областа на корупцијата и судирот на интереси со предлози и препораки за преземање на идни активности и мерки за подобрување на состојбите. Ова ќе придонесе за интензивирање на спроведувањето на воспоставената општа рамка за соработка за спречување на корупцијата, со видливи резултати и воспоставување системски пристап за размена на информации и податоци, предлози и препораки за кои ќе се дискутира и ќе се земат во предвид од релевантните чинители кои ги третираат прашањата од оваа област.</p> <p>Со цел нивна поголема вклученост, граѓанските организации треба да развијат методологии за следење на корупцијата како механизам и пристап за мерење на перцепциите на граѓаните и нивните искуствата во однос на изложеност на корупција. Граѓанските организации треба да ги пренесат искуствата од овие методологии и резултатите од нив за да можат истите да се вклучат во развивањето на еден сеопфатен и долгорочен систем за превенција на корупцијата и судирот на интереси и воспоставување на добро владеење.</p> <p>Во насока на информирање и запознавање на јавноста со ефектите од соработката ќе се организираат јавни настани-дебати, работилници и тематски конференции како и кампањи за јакнење на свеста на јавноста за корупцијата и судирот на интереси.</p>
<p>ОВП предизвик опфатен со обврската</p>	<p>Зајакнување на интегритетот воопшто преку одржливост и долгорочност на ефектите како резултат од соработката и учеството на граѓанските организации</p>
<p>Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој</p>	<p>Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.5: Значително намалување на сите форми на корупција и поткуп.</p> <p>Со мерките од оваа заложба се придонесува кон превенција и борба против корупцијата и заштитата на јавниот интерес преку воведување на систематски консултации со граѓанскиот сектор со цел заедничко дијагностицирање и адресирање на проблемите .</p>
<p>Важност</p>	<p>ДКСК, со цел да го уреди начинот на соработка, координација и заеднички договорените активности со граѓанскиот сектор, во декември 2010 година иницира потпишување на Меморандум за взаемна поддршка за спречување на корупцијата и судирот на интереси со 17 ГО, а нивниот број заклучно со 2014 година е 22 ГО. Активностите опфатени со Меморандумот се однесуваат на размена на информации и иницијативи од областа на</p>

	<p>корупцијата и судирот на интереси, анализи и истражувања, одржување средби и други настани за подигање на јавната свест, меѓусебна стручна соработка на планот на антикорупциска едукација и обука како и при изработка на законска регулатива, и реализација на проекти од интерес за борба против корупцијата и судирот на интереси. Во стратешкиот антикорупциски документ Државната програма за превенција и репресија на корупцијата и превенција и намалување на појавата на судир на интереси со Акционен план 2016-2019, предвидени се активности кои се однесуваат на унапредување и проширување на соработката меѓу ДКСК и граѓанските организации како и активности за спроведување анкети и истражувања за состојбите со корупцијата преку изготвување извештаи со наоди и препораки, како и јавни дебати и кампања за јакнење на свеста на јавноста за корупцијата и судирот на интереси. Во насока на остварување на заеднички договорените активности кои произлегуваат од потпишаните документи за соработка како и на мерките утврдени во стратешкиот антикорупциски документ од посебна важност е да се унапреди веќе воспоставената соработка и да се зголеми иницијативноста и проактивноста во спречување на корупцијата и судирот на интереси.</p>		
Амбиција	<p>Граѓанските организации во соработка со институциите активно следат и учествуваат во иницијативи за следење и борба против корупцијата и се активен партнер во процесот на воспоставување на добро владеење.</p>		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
4.4.1 Одржување периодични координативни работни средби	ГО	2016	2018
4.4.2 Развивање методологии за следење на состојбите со корупцијата и судирот на интереси	ГО	2017	2018
4.4.3 Промоција на резултатите од следењето на состојбите со корупцијата и судирот на интереси (јавни настани-дебати, работилници и тематски конференции)	ГО	2017	2018

5. ЕФИКАСНО УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИТЕ РЕСУРСИ (ФИСКАЛНА ТРАНСПАРЕНТНОСТ)

5.1 Иницијатива за отворен буџет

Почетен и краен датум на обврската (7/2016-6/2018)	1 тековна и 2 нови обврски
---	----------------------------

Водечка институција за спроведување		Министерство за финансии
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Љубица Јовчевска Бари Исени
Функција, Одделение		Раководител на Одделение за буџети на фондови, Сектор за буџети и фондови Помошник раководител на Сектор Трезор
Email		ljubica.jovceska@finance.gov.mk bari.iseni@finance.gov.mk
Телефон		+389 3255 531 +389 3255 581
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	Буџетски корисници
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Здружение за еманципација, солидарност и еднаквост на жените во Република Македонија Центар за економски анализи Асоцијација Зенит
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Недоволна транспарентност во управувањето со јавните финансии: Непостоење поедноставен облик на Буџетот на РМ разбирлив за граѓаните и лесно достапен, оневозможено следење на начинот на кој се извршува Буџетот од аспект дали е во рамките на планираниот Буџет по квартали, необјавување на полугодишен извештај за реализација на Буџетот.
Главна цел		Поголема транспарентност во управувањето со јавните финансии преку: - Претставување на државниот буџет во поедноставен облик разбирлив за граѓаните и лесно достапен. - Информирање на јавноста за планираните приходи и расходи на почетокот на годината на квартална основа со што се отвора можност за анализа и споредба на извршувањето на Буџетот во однос на планираното. - Информирање на јавноста за полугодишното извршување на Буџетот на Република Македонија
Кус опис на обврската		По донесувањето на Буџетот на РМ од страна на Парламентот Министерството за финансии ќе подготви и објави граѓански буџет. На почетокот на годината ќе се објави проекција на планираните приходи и расходи за тековната буџетска година по квартали на веб страната на Министерството за финансии. Проекцијата ќе се прави во соработка со релевантни институции и буџетски корисници како врз база на историски податоци така и врз основа на очекувањата, најавите и финансиските планови обезбедени од страна на буџетските корисници.

	По изработка и усвојување на полугодишниот извештај за реализација на Буџетот од страна на Владата на РМ истиот ќе се објави на веб страната на Министерството за финансии.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Приближувањето на најважниот буџетски документ до граѓаните и обезбедувањето на дополнителни информации за граѓаните и граѓанските организации во делот на проектирање и извршување на државниот буџет ќе придонесе кон поголема инволвираност на граѓанскиот сектор во следење и анализа на извршувањето на Буџетот.		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста и отчетноста на институциите во управувањето со јавните финансии.		
Важност	Зголемување на транспарентноста и отчетноста во фискалната сфера.		
Амбиција	Се очекува во иднина континуирано објавување на граѓански буџет, на проекција за приходи и расходи и на полугодишен извештај за реализација на Буџетот да овозможат зголемен пристап до информации за јавните финансии.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.1.1 Подготвување и објавување на граѓански буџет	МФ	По донесување на Буџетот на РМ	Прв квартал по донесување на Буџетот
5.1.2 Објавување на проекција на приходите и расходите на Буџетот на РМ за тековната година по квартали на почетокот на годината	МФ	01/2018	континуирано
5.1.3 Објавување на полугодишен извештај за извршување на Буџетот на РМ на веб страната на Министерството за финансии по усвојување од страна на Владата на РМ	МФ	08/2016	континуирано

5.2 Отворени податоци за здравствени програми	
Почетен и краен датум на обврската (7/2016-6/2018)	тековна обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за здравство
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Анка Георгиевска

Функција, Одделение		
Email		anka.georgievska@zdravstvo.gov.mk
Телефон		075 327 408
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	Министерство за здравство
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Здружение за еманципација, солидарност и рамноправност на жените во РМ
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Оневозможен пристап до информации за трошењето на средствата од Буџетот на Министерството за здравство наменети за здравствени програми.
Главна цел		Континуирано објавување и наративно објаснување на реализацијата на здравствените програми
Кус опис на обврската		Министерството за здравство во соработка со Здружението за еманципација, солидарност и рамноправност на жените во РМ ќе подготви стандардизирана форма на извештаи кои ќе се користат за објавување на податоците од реализацијата на средствата од буџетот на Министерството за здравство наменети за превентивни и куративни здравствени програми.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Граѓанско учество
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		<p>Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа и Цел 3 „Добро здравје и благосостојба,, Таргет 3.8: Да се постигне универзална здравствена заштита вклучувајќи и заштита од финансиски ризик, пристап до квалитетни неопходни здравствени услуги и пристап до сигурни, ефективни и квалитетни како и пристапни основни лекови и вакцини за сите.</p> <p>Со мерите од оваа заложба се придонесува кон транспарентност и отчетност на искористувањето на средствата и доставувањето на услугите наменети за превентивни и куративни здравствени програми.</p>
Важност		Унапредување на фискалната транспарентност во делот на реализацијата на здравствените програми.
Амбиција		Зголемен пристап до информации за трошењето на средствата за здравствени програми.

Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.2.1 Подготовка и објавување на полугодишни и годишни извештаи за буџетско и програмско спроведување на 20 програми за превентивна и куративна здравствена заштита финансирани од Буџетот на Министерството за здравство со техничка помош и поддршка од ЕСЕ	M3/ECE	во тек	06/2018
5.2.2 Кампања за информирање на граѓаните за достапноста на овие податоци и како истите можат да им користат	M3/ECE	07/2018	06/2018

5.3. Создавање законска обврска за договорните органи за задолжително објавување на информации за постапките и за договорите за јавни набавки на своите интернет страници	
Почетен и краен датум на обврската (7/2016-6/2018)	нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за финансии/Биро за јавни набавки
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Александар Данаилов
Функција, Одделение	Помлад соработник во Сектор за нормативна дејност, обуки и меѓународни односи на Биро за јавни набавки
Email	aleksandar.danailov@bjn.gov.mk
Телефон	+389 3255 706
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција
	Сите договорни органи, Биро за јавни набавки/ Министерство за финансии
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи
	Центар за граѓански комуникации
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Обврската што произлегуваше од вториот акциски план на ОВП (2014-2016) да се одредат минимум информации од јавните набавки што договорните органи, по препорака од БЈН, треба да го објавуваат на своите интернет страници е доброволна и не се почитува од многу договорни органи. Станува збор за информации со кои се обезбедува барем минимално ниво на

	<p>транспарентност за трошењето на јавните пари договорени во консултативен процес (да се објавуваат информации на интернет страниците на договорните органи со линк до ЕСЈН за склучените договори за јавни набавки, за огласите за јавни набавки, годишниот план за јавни набавки и да се пополни делот за реализирани договори на ЕСЈН).</p>
Главна цел	<p>Да се обезбедат основни информации за трошењето на јавните пари на начин и место кои лесно се наоѓаат и разбираат од граѓаните.</p> <p>Со објавување на овие информации како задолжителна обврска за договорните органи, транспарентноста и отчетноста на институцијата нема да зависи од волјата на поединци.</p> <p>Објавување на информации за трошењето на јавните пари преку јавните набавки, исто така, е дел од заложбите на иницијативата Отворени набавки, која ја администрира Светската банка, а е слична на иницијативата за ОВП.</p>
Кус опис на обврската	<p>Секој договорен орган, на својата интернет страница да го објави годишниот план за јавни набавки, информации со линк со ЕСЈН за огласите за јавни набавки и за склучените договори за јавни набавки и да се пополнува задолжително делот за реализирани договори на ЕСЈН.</p>
ОВП предизвик опфатен со обврската	<p>Ефективно управување со јавни средства</p>
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Врска со Цел 17 „Партнерство за целите“ Таргет 17.1: Да се зголеми мобилизирањето (собирањето) на домашни ресурси, вклучително и преку меѓународна поддршка за земјите во развој за подобрување на домашниот капацитет за собирање на даноци и други приходи и цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа.</p> <p>Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста и отчетноста на институциите во управувањето со јавните финансии преку поголема транспарентност и отчетност во управувањето со јавните пари.</p>
Важност	<p>Задолжителното објавувањето на овие информации кои сега се на доброволна основа ќе ги зголеми:</p> <ul style="list-style-type: none"> - транспарентноста и отчетноста на државните институции за трошењето на јавните пари; - степенот на информираност на граѓаните за начинот на трошење на нивните пари; - интегритетот и довербата на институциите - ефикасноста во управување со јавните средства.

Амбиција	Сите договорни органи регистрирани на ЕСЈН да ги објавуваат овие информации на своите интернет страници, а оние кои немаат своја интернет страница тоа да го сторат на интернет страницата на институцијата под чија надлежност работат.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
<i>5.3.1.Задолжително објавување на Годишен план за јавни набавки најдоцна до 15 февруари во тековната година на интернет страницата на договорниот орган, како и на ажурираните верзии на планот со измените и дополнувањата во текот на годината</i>	БЈН	07/2017	континуирано
<i>5.3.2.Задолжително објавување на огласите за јавни набавки со поставување на линк до огласот кој е објавен на ЕСЈН</i>	БЈН	07/2017	континуирано
<i>5.3.3.Задолжително објавување на известувањата за склучените договори со поставување на линк до соодветните известувања на ЕСЈН</i>	БЈН	07/2017	континуирано
<i>5.3.4.Задолжително објавување на известување за реализиран договор со поставување линк до пополнетото вакво известување на ЕСЈН</i>	БЈН	07/2017	континуирано

5.4. Вклучување на транспарентен и објективен начин на претставници на здруженијата и фондацииите, како и на останатите ГО, во секторските работни групи за планирање и програмирање на ИПА 2		
Почетен и краен датум на обврската (7/2016-6/2018)	нова обврска	
Водечка институција за спроведување	Секретаријат за европски прашања	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Орхидеја Каљошевска	
Функција, Одделение	Државен советник за координација на европски фондови и друга странска помош	
Email	Orhideja.Kaljosevska@sep.gov.mk	
Телефон	070 409 519	
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	Координаторите на секторските работни групи од ресорните министерства

	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Заинтересирани здруженија, фондации и нивни мрежи
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Секторските работни групи што се формирани за планирање и програмирање на ИПА 2 е потребно да се прошират со вклучување на транспарентно избрани претставници на здруженијата и фондациите, за да можат граѓанските организации да учествуваат. Иако за одделните нацрт-секторски плански документи се организираат консултации со граѓанскиот сектор по нивната изработка, тоа не овозможува учество на граѓанскиот сектор во сите фази на планирањето и програмирањето на претпристапната помош на ЕУ.
Главна цел		Унапредување на вклученоста на граѓанскиот сектор во програмирањето на помошта од Инструментот за претпристапна помош на Европската унија (ИПА II)
Кус опис на обврската		<p>Вклучувањето на граѓанското општество во процесот на програмирање е еден од предусловите за спроведување на Секторскиот пристап за ИПА 2 и во таа насока Владата на Република Македонија, на седниците одржани на 31.03.2015 и 14.07.2015 година, ја усвои и дополни рамката за составот на Секторските работни групи за програмирање, согласно која граѓанските организации се вклучени во составот на секторските работни групи (по потреба и одлука на институцијата која ја води Секторската работна група).</p> <p>Со цел транспарентно и легитимно вклучување на граѓанските организации во работата на Секторските работни групи, Секретаријатот за европски прашања објави повик „Отворено со граѓанскиот сектор“, за регистрација на сите заинтересирани граѓански организации за консултации и учество во работните групи за ИПА 2. Листата на пријавените граѓански организации е објавена на нашата веб страна на следниот линк: http://www.sep.gov.mk/nvo-list/. Исто така врз основа на листата на пријавените граѓански организации, направен е индикативен преглед на делокругот на работа на пријавените граѓански организации и нивно поврзување со областите дефинирани со Секторските работни групи за ИПА 2. (во прилог)</p> <p>Со цел да се зголеми одговорноста и сопственоста во процесот на програмирање, објавената листа на граѓански организации, заедно со индикативниот преглед се доставени до Секторските работни групи, со</p>

	<p>напомена дека можноста за соработка и со други релевантни граѓански организации или мрежи е отворена.</p> <p>Секторските работни групи имаат обврска да обезбедат вклучување на претставници на граѓанските здруженија и фондации во процесот на програмирање како дел од работните групи и за истото транспарентно да информираат пред започнување на процесот на програмирање.</p> <p>Ресорното министерство, координатор на работната група има обврска на почетокот на програмирањето да достави индикативна временска динамика на планираните состаноци на работните групи.</p> <p>Ресорното министерство координатор на работната група има обврска да подготви и објави критериуми врз основа на кои ги селектираат претставниците на граѓанските здруженија и фондации во Работните групи и ги објави избраните избраните граѓански организации или мрежи на својата веб страна.</p>		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Ефикасно управување со јавните ресурси		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Цел 16 „Мир, правда и силни институции“</p> <p>Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа.</p> <p>Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста на институциите преку воведување на инклузивен процес на програмирањето на странските фондови.</p>		
Важност	<p>Мерката придонесува за граѓанското учество во програмирање и планирање на странска помош. Таа ќе обезбеди поголема легитимност и инклузивност на процесот на планирање и програмирање на претпристапната помош, преку непосредно вклучување на претставници на граѓанското општество во подготовката на секторските плански документи.</p>		
Амбиција	<ul style="list-style-type: none"> - Создадени нови механизми за учество на граѓаните во управувањето со јавните ресурси - Примена на знаењата и податоците со кои располага граѓанскиот сектор за подобро идентификување на клучните општествени предизвици и начините за справување со нив - Зајакната меѓусебна доверба меѓу државата и граѓанскиот сектор како резултат на зголемената транспарентност и инклузивност на процесот на програмирање, и унапредување на квалитетот на демократијата 		
Достигнувања	Носители на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.4.1. Утврдување на транспарентен процес и објективни критериуми за вклучување на претставници на здруженијата и фондациите во	СЕП/Координаторите на секторските работни групи/	07/2016	09/2016

секторските работни групи	мрежи на граѓански организации /ИПА2 механизмот на граѓански организации/ други претставници на поединечни граѓанските здруженија и фондации /мрежи		
5.4.2.Објавување Рамката за координација на ИПА2 на веб страната на Секретаријатот за европски прашања	СЕП	06/2016	06/2016
5.4.3.Вклучување на претставници на граѓанскиот сектор во работата на сите секторските групи од страна на релевантните институции врз основа на транспарентен процес и објективни критериуми	СЕП /Координаторите на секторските работни групи/ мрежи на граѓански организации/ ИПА2 механизмот на граѓански организации/ други претставници на поединечни граѓанските здруженија и фондации /мрежи	09/2016	06/2018

5.5. Објавување на податоци за склучени договори и добиена помош преку Програмата за инфраструктурен развој (ОРИО) на Кралството Холандија		
Почетен и краен датум на обврската (7/2016-6/2018)	тековна обврска	
Водечка институција за спроведување	Секретаријат за европски прашања	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Орхидеја Каљошевска	
Функција, Одделение	Државен советник за координација на европски фондови и друга странска помош	
Email	Orhideja.Kaljosevska@sep.gov.mk	
Телефон	070 409 519	
Други вклучени	Владини министерства,	Министерство за здравство

субјекти	одделение/агенција		
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Здружение ЕСЕ	
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Нема јавно достапни информации и податоци за склучени договори и добиена помош преку Програмата ОРИО финансирана од Кралството Холандија во која е вклучена и Р. Македонија.	
Главна цел		Унапредување на транспарентноста на јавните институции во примањето и користењето на странска помош и заеми.	
Кус опис на обврската		Секретаријатот за европски прашања како надлежна институција за промовирање на ОРИО програмата во Р. Македонија на својата интернет страница во делот наменет за ОРИО Програмата ќе објави листа на јавни институции од Р. Македонија кои аплицирале и добиле средства од ОРИО Програмата; ќе ги објави договорите потпишани помеѓу институциите апликанти од Р. Македонија и Кралството Холандија; ќе ја објави целокупната апликација во која детално се наведени целите и текот на проектите финансирани преку оваа Програма ОРИО; ќе објави информации за статусот во кој се наоѓа проектот (развојна фаза, фаза на имплементација и фаза на одржување) и ќе објавува податоци на полугодишно ниво за вкупно добиени и искористени средства во текот на проектниот период.	
ОВП предизвик опфатен со обврската		Ефикасно управување со јавните ресурси	
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ , Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста на институциите во однос на управувањето со странската помош.	
Важност		Мерката придонесува за унапредување на транспарентноста и отчетноста на јавните институции во управувањето со странската помош.	
Амбиција		- Создадени нови механизми за објавување на податоци управување со странска помош.	
Достигнувања		Носител на активност	Датум на започнување
5.5.1.Објавување на: листа на јавни институции од Република Македонија кои аплицирале и добиле средства од ОРИО Програмата;		СЕП/ЕСЕ	07/2016
			06/2018

<p><i>договорите потпишани помеѓу институциите апликанти од РМи Кралството Холандија; целокупната апликација во која детално се наведени целите и текот на проектите финансирани преку оваа Програма ОРИО; информации за статусот во кој се наоѓа проектот (развојна фаза, фаза на имплементација и фаза на одржување) и податоци на полугодишно ниво за вкупно добиени и искористени средства во текот на проектниот период.</i></p>		
---	--	--

5.6. Воведување на јавно достапен регистар на договори за концесии		
Почетен и краен датум на обврската (7/2016-6/2018)		Нова
Водечка институција за спроведување		Министерство за економија
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Фатмир Шаќири
Функција, Одделение		Советник за експлоатација и анализа на минерални сировини Одделение за експлоатација и анализа на минерални сировини и заштита на животната средина
Email		fatmir.shaqiri@economy.gov.mk
Телефон		(0) 2 30 93 438 072 575 570
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Центар за граѓански комуникации
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Немање јавно достапни информации за склучените договори за концесии, како договори склучени меѓу државни институции и приватни субјекти, наспроти ваквата транспарентност која постои за склучените договори за јавни набавки, кои, во својата основа се многу слични.
Главна цел		Да се овозможи одреден степен на транспарентност во насока на поефикасно управување со јавните средства
Кус опис на обврската		Министерството за економија да изработи, да го направи јавно достапен и редовно да го ажурира

	регистарот на склучени договори за концесии, на својата интернет страница		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Ефикасно управување со јавни средства		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста и отчетноста на институциите во управувањето со јавните финансии по прашањето на давање концесии.		
Важност	Постоење и јавна достапност на регистар на концесии е една од основните информации на отворените влади во светот. Ефективно и транспарентно управување со дозволите и договорите за концесии не значи само зголемена транспарентност и отчетност, туку и атрактивност за привлекување на странски инвестиции.		
Амбиција	Целосна транспарентност на договорите за концесии по примерот на јавно достапните информации за склучените договори за јавни набавки.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.6.1 Објавување на регистар во вид на табела во кој ќе бидат наведени следните податоци: Назив на концесионерот, број и датум на договор, вид на минерална сировина, општина во кое се врши концесиската дејност и површина на концесискиот простор.	МЕ	07/2016	Континуирано

5.7 Зголемување на придобивките од трошење на буџетските средства за превентивна и куративна здравствена заштита за граѓаните	
Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – континуирано)	нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за здравство
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Анка Георгиевска
Функција, Одделение	
Email	anka.georgievska@zdravstvo.gov.mk
Телефон	075 327 408
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа јавно здравствени установи извршители на програмите за превентивна и куративна здравствена заштита

	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	Здружение за еманципација, солидарност и еднаквост на жените - ЕСЕ
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	<p>Трошење на средства од буџетот на Министерството за здравство за услуги кои граѓаните не ги добиваат. Воедно, се нотираат разлики помеѓу податоците од извештаите за реализација на програмите на Министерство за здравство од една страна на различни извршители. Воедно, се нотираат и разликите помеѓу извештаите и реалната имплементација.</p>	
Главна цел	<p>Создавање на капацитети во Министерството за здравство за примена на методологијата за социјална отчетност со техничка помош и поддршка од организација од невладиниот сектор која е овластена и обучена за примена на истата методологија како методологија призната и прифатена во развиените држави.</p>	
Кус опис на обврската	<p>Методологиите за социјална отчетност овозможуваат мерење, следење, известување и унапредување на перформанските во работењето на јавните институции. Односно, овозможуваат да се следи реалната имплементација и придобивките за граѓаните од спроведувањето на програмите на Министерството за здравство.</p> <p>Со цел создавање на капацитети за примена на методологиите на социјална отчетност, Министерството за здравство со техничка помош од организација од невладиниот сектор која е овластена и обучена за примена на истата методологија ќе селектира 10 лица од Министерството за здравство и од јавните здравствени установи кои ќе учествуваат на обуката за социјална отчетност.</p> <p>Со цел пилотирање на една од методологиите за социјална отчетност која ќе биде селектирана од Министерството за здравство, Министерството за здравство ќе селектира една превентивна или куративна програма и ќе ги задолжи 10-те лица кои учествувале на обуката за социјална отчетност да подготват план за пилотирање на селектираната методологија и да ја применат селектираната методологија на селектираната програма.</p>	
ОВП предизвик опфатен со обврската	Увид и евалуација во трошење на буџетските средства.	
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Врска со Цел 3,, Добро здравје и благосостојба Таргет 3.8 Да се постигне универзална здравствена заштита вклучувајќи и заштита од финансиски ризик, пристап до квалитетни неопходни здравствени услуги и пристап до сигурни, ефективни и квалитетни како и пристапни основни лекови и вакцини за сите и Цел 16 „Мир,</p>	

	<p>правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа.</p> <p>Со мерите од оваа заложба се придонесува кон транспарентност и отчетност на искористувањето на средствата и доставувањето на услугите наменети за превентивни и куративни здравствени програми.</p>		
Важност	<p>Осигурување на ефикасност од користење на буџетските средства на Министерството за здравство, односно трошење на средства од буџетот на министерството за услуги кои реално ќе ги добиваат граѓаните.</p> <p>Вклучувањето на граѓаните кои оваа методологија го овозможува, ќе ја унапреди транспарентноста и отчетноста на министерството и на јавните здравствени установи, а воедно ќе придонесе кон подобро управување со ресурсите во здравството.</p>		
Амбиција	<p>Граѓаните ги чувствуваат придобивките од трошењето на средствата од буџетите на превентивните и куративните програми на Министерството за здравство, а пак Министерството за здравство ги намалува трошењата за услуги кои граѓаните не ги добиле.</p>		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.7.1 Спроведување на обука на 10 лица од Министерството за здравство и од селектираните јавни здравствени установи за имплементирање на методологиите за социјална отчетност	M3/ECE	07/2016	09/2016
5.7.2. Селектирање на една превентивна или куративна програма на која ќе се примени селектираната методологија за социјална отчетност	M3/ECE	09/2016	12/2016
5.7.3. Подготовка на план за пилотирање и пилотирање на методологијата за социјална отчетност на селектираната програма	M3/ECE	01/2017	12/2017

5.8.Објавување податоци на квартално ниво за планирана и реализирана домашна и странска помош за рурален развој и земјоделство

Почетен и краен датум на обврската (8/ 2016 – континуирано)	Нова обврска
--	--------------

Водечка институција за спроведување		Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој Министерство за земјоделство
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Стефан Василевски
Функција, Одделение		Помлад соработник во Одделение за сметководство Сектор за финансиски прашања
Email		stefan.vasilevski@ipardpa.gov.mk
Телефон		+389 3097986
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	Буџетски корисници
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	Центар за економски анализи
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Недоволна транспарентност во управувањето со јавните финансии. Непостоење на конкретни информации за тоа колку средства и по која мерка од Програмата за финансиска поддршка во земјоделството од одредена година, се исплатени по основ на таа Програма, или се исплаќаат врз основа на Програми од претходните години. Често изменување и дополнување на Програмата, (понекогаш и еден ден по нејзиното донесување), прави конфузија во однос на достапноста на податоците, и намалена транспарентност и видливост на текот на јавните средства. Непостоење на механизам кој ќе прикаже по локација/регион како е сконцентрирано финансирањето во земјоделството.
Главна цел		Поголема транспарентност во управувањето со јавните финансии, преку: - Јавно објавување на доделената и исплатената државна и странска помош по основ/мерка, по локација, по висина на државна или странска помош и по основ на која Програма за финансиска поддршка. - Информирање на граѓаните за достапноста на податоците.
Кус опис на обврската		Пред и по донесување на Програмата за финансиска поддршка за одредена година, Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој ја објавува на својата веб страница, и еднаш квартално објавува податоци, колку од средствата предвидени од претходната Програма се реализирани и колку од

	средствата од новодонесената Програма се реализираат, по мерка, по локација, висина на доделена помош. Секој квартал податоците за реализација на Програмата се ажурираат.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Ефикасно управување со јавните ресурси		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста и отчетноста на институциите во управувањето со јавните финансии во областа на руралниот развој и земјоделството.		
Важност	Зголемување на транспарентноста и отчетноста во фискалната сфера.		
Амбиција	Се очекува во иднина дисциплина во објавување на искористеноста и реализацијата на јавните финансии, како и поголема свест за нивната ефикасност и оправданост.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.8.1. Објавување на податоци на квартално ниво за висина на доделена државна и странска помош во земјоделството по Програма, основ/мерка, локација.	АФПЗРР	8/2016	континуирано

5.9. Утврдување податоци за државна помош кои периодично треба да се објавуваат и нивно објавување		
Почетен и краен датум на обврската (8/ 2016 – континуирано)	Нова обврска	
Водечка институција за спроведување	Комисија за заштита на конкуренцијата	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Малинка Николиќ	
Функција, Одделение		
Email	malinka.nikolic@kzk.gov.mk	
Телефон	070 396 727	
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	Агенција за странски инвестиции и промоција на извозот, ДТИРЗ, министри за поттикнување на странски инвестиции и останати буџетски корисници
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански	Центар за економски анализи Центар за граѓански комуникации

	комори, здруженија и фондации		
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Недоволна транспарентност во управувањето со јавните финансии. Непостоење на конкретни информации за тоа колку од јавните средства се исплатени или ослободени од плаќање за привлекување странски инвестиции.		
Главна цел	Поголема транспарентност во управувањето со јавните финансии, преку: - Објавување на висина на државна помош за странски инвестиции (расчленета на доделена и исплатена) и по кој основ (називот на компанијата ќе остане необјавен, како не би се нарушила преговарачката позиција на земјата со потенцијалните компании кои би инвестирале во земјата).		
Кус опис на обврската	Објавување податоци расчленето по сите основи како државна помош за странски инвестиции (расчленето на доделено и на исплатено по секој основ). Податоците се објавуваат барем еднаш годишно без објавување на називот на компанијата. Како минимум податоците се објавуваат збирно категоризирано по различните основи, со расчленување на доделена и на исплатена помош на странски инвеститори.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Ефикасно управување со јавните ресурси		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста и отчетноста на институциите во управувањето со јавните финансии во областа на државната помош за странски инвестиции.		
Важност	Зголемување на транспарентноста и отчетноста во фискалната сфера.		
Амбиција	Се очекува во иднина дисциплина во објавување на искористеноста и реализацијата на јавните финансии, како и поголема свест за нивната ефикасност и оправданост.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
5.9.1. Објавување на податоци на висина на државна помош за странски инвестиции по сите основи по кои истата е предвидена	ДТИРЗ, КЗК, АСИПИ, министри за странски инвестиции	8/2016	континуирано

6. ОТВОРЕНОСТ НА ЛОКАЛНО НИВО

6.1. Развивање на стандарди за транспарентност и отворени податоци на локално ниво

Почетен и краен датум на обврската 07.2016/06.2017		Нова обврска
Водечка институција за спроведување		Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Ели Чакар
Функција, Одделение		Државен советник
Email		elicakar@gmail.com
Телефон		071 226 415
Други вклучени субјекти	Влада, министерства, одделение/агенција	МИОА Единици на локалната самоуправа (град Скопје, Куманово, Велес, Штип, Струмица, Тетово, Битола, Струга)
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	Центар за управување со промени ГО на локално и на регионално ниво
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Поради непостоење на стандарди за транспарентност на локално ниво ВЕБ страниците на општините се различни во однос на структурата на податоците што ги објавуваат. Исто така, на локално ниво воопшто не се применува Законот за отворени податоци иако се однесува и на единиците на локалната самоуправа. Ваквите околности не обезбедуваат соодветен пристап на граѓаните до потребните податоци за кои што тие се заинтересирани. Исто така, не постои предвидливост во пребарувањето на податоците ниту пак можност тие да се споредуваат и обработуваат.
Главна цел		Воспоставување на стандарди за транспарентност и отворени податоци кои што ќе бидат корисни за граѓаните, како и прифатени и применети од страна на сите единици на локалната самоуправа.
Кус опис на обврската		Преку анализа на законската рамка и консултација со граѓанските организации и со општините, ќе се идентификуваат податоците и податочните сетови кои што произлегуваат од надлежностите на општините и кои што треба да бидат објавувани на ВЕБ страниците на сите општини, како и во формат на отворени

	<p>податоци. Ќе се обучат граѓанските организации за концептот на отворени податоци и како истите да се објавуваат. Ќе биде формирана мрежа на институции и ГО на централно и на локално ниво, која ќе го помогне процесот на воспоставување и примена на стандарди за транспарентност и отворени податоци на локално ниво.</p>
ОВП предизвик опфатен со обврската	<p>Спроведување на мерката преку широк консултативен процес, ставање во функција на нови технологии (исклучиво електронско објавување на податоците, како и нивна обработка во отворен формат) и зголемување на придобивките за граѓаните, бизнисот, локалните власти и воопшто за целата локална заедница.</p>
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа.</p> <p>Со мерките од оваа заложба се придонесува кон поголема ефективност и транспарентност на институциите преку воспоставување и примена на стандарди за транспарентност и отворени податоци на локално ниво.</p>
Важност	<p>Локалната самоуправа во Република Македонија согласно Законот за локална самоуправа и другите секторски закони испорачува услуги за граѓаните во десет витални области и притоа врши околу сто и десет функции од кои што произлегуваат директни законски обврски за информирање, како и за транспарентно и отчетно работење. Информирањето, транспарентноста и отчетноста на локалната самоуправа се едни од основните принципи за добро управување на локално ниво, на што се има обврзано Република Македонија и со ратификувањето на Дополнителниот протокол за учество на граѓаните во работата на локалните власти, кој влезе на сила на 01.01.2016 година. Република Македонија генерално има позитивна законска рамка за информирање и консултација на граѓаните. За да се овозможи применливост во полн капацитет, потребни се институционални механизми и алатки кои што ќе го подигнат нивото на информираност на граѓаните, како и транспарентноста и отчетноста на локалните власти.</p>
Амбиција	<p>Да се воспостават стандарди кои ќе обезбедат предвидливи, навремени, корисни, и обработливи податоци за работењето на локалните власти на ниво на сите единици на локалната самоуправа (ЕЛС), со што ќе се зголеми транспарентноста и отчетноста на ЕЛС, ќе се поттикне граѓанското учество, ќе се зголеми</p>

	довербата, ќе се поттикне развојот и воопшто, ќе се зголеми корисноста за целата локална заедница, вклучително и како финансиски бенефит од користењето на отворените податоци.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.1.1.Анализа на законската рамка, во однос на надлежностите на единиците на локалната самоуправа, јавноста во работењето и објавувањето на информации на нивните веб страници.	ЦУП, МЛС, МИОА	07/2016	08/2016
6.1.2. Воспоставување на мрежа меѓу граѓанските организации, локалната и централната власт во функција на аплицирање на стандардите и оддржливост на нивната примена.	ЦУП, МЛС, МИОА, ЕЛС	09/2016	11/2016
6.1.3. Подготовка на стандарди и протоколи за транспарентност и отворени податоци на локално ниво.	ЦУП, МЛС, МИОА, ЕЛС, ГО	09/2016	12/2016
6.1.4. Зајакнување на капацитетите на граѓанските организации за користење на отворени податоци на локално ниво.	ЦУП, локални и регионални ГО	09/2016	06/2017

6.2. Воспоставување на нови алатки за подобрување на финансиската транспарентност и отчетност на ЕЛС

Почетен и краен датум на обврската 07/2016-12/2017	Продолжување на активноста	
Водечка институција за спроведување	Министерство за локална самоуправа	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Ели Чакар	
Функција, Одделение	Државен советник	
Email	elicakar@gmail.com	
Телефон	071 226 415	
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	Министерство за финансии Единици на локалната самоуправа
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	УНДП Соња Стефановска-Трајаноска/Тони Поповски Sonja.Trajanoska@undp.org Toni.Popovski@undp.org ЗЕЛС

Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Постои потреба од обезбедување на институционален и полесен пристап до информации за работењето на локалната власт, особено во делот што се однесува на реализацијата на јавните финансии.		
Главна цел	Обезбедување на услови за поголема финансиска транспарентност на локалната власт.		
Кус опис на обврската	Воспоставување на контролни табли во општините како многу достапен начин за информирање на членовите на советите и воопшто на граѓаните за клучните финансиски податоци од работењето на општината и јавните служби, преку автоматско преземање на кварталните извештаи за реализацијата на буџетот подготвени од страна на општинската администрација и нивна достапност за членовите на советите и за јавноста со помош на контролните табли.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Иновативен пристап и алатки за полесен пристап до информации, како и обработка на информациите на начин кој што ќе биде разбирлив за граѓаните. Проактивни членови на советите и граѓани, поотворена локална власт.		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на транспарентноста и отчетноста во управувањето со јавните финансии на локално ниво		
Важност	Полесниот пристап до информации ја поттикнува партиципативноста кај граѓаните и ја зголемува довербата. Намената на информациите и за членовите на Советите, како избрани претставници на граѓаните овозможува да зајакне контролата над извршувањето на локалните јавни финансии од страна на Советите на општините, а со тоа и транспарентноста, отчетноста и одговорноста во трошењето на јавните пари.		
Амбиција	Повисоко ниво на транспарентност и отчетност во работењето на локалните власти, услови за поголема контрола во трошењето на јавните финансии, како и подобрување на квалитетот на јавните услуги.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.2.1. Анализа на податоците и идентификација на најважните финансиски индикатори од кварталните извештаи, во консултација со членови на Совети, администрација и ГО	УНДП, ГО, ЕЛС	во тек	07/2016
6.2.2. Воспоставување на софтверско решение за контролните табли и изработка на мобилна апликација	УНДП	07/2016	12/2016
6.2.3. Постапување на контролната табла на веб-страниците на општините и пуштање во употреба на мобилната апликација	УНДП, ЕЛС	01/2017	12/2017

6.2.4. Имплементација на дополнителна алатка (по една во 6 општини) заради внесување на иновации во управувањето.	УНДП, ЕЛС, ГО	05/2017	12/2017
--	---------------	---------	---------

6.3. Подобрување на функционалноста на институционалните механизми за консултација на локално ниво

Почетен и краен датум на обврската 06/2016-12/2018		Нова мерка
Водечка институција за спроведување		Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Ели Чакар
Функција, Одделение		Државен советник
Email		elicakar@gmail.com
Телефон		071 226 415
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	Министерство за труд и социјална политика Единици на локалната самоуправа
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	ЦИКП, ОН жени Марија Ристеска Женска Акција – Скопје 070 590 014
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Со закон се предвидени тела и механизми, (Комисии за еднакви можности, Комисии за односи меѓу заедниците, Совети на потрошувачи, месни заедници) кои треба да овозможат институционална консултација на релевантни субјекти за прашања од областите што ги покриваат, пред прашањата да се најдат на дневен ред на седница на Советот на општината како и при креирање на одредени локални политики. Телата главно се формирани на локално ниво но функционираат со ограничен капацитет и резултати, со што нивната улога е маргинализирана.
Главна цел		Подобрување на функционалноста на механизмите за институционална консултација на локално ниво.
Кус опис на обврската		Преку анализа да се детектираат причините за постоечките слабости и да се креираат конкретни инструменти алатки за зајакнување на функционалноста на овие тела за институционална консултација
ОВП предизвик опфатен со обврската		Поголемо влијание на граѓаните при креирање на политики на локално ниво и заштита на правата на одредени категории или групи на граѓани, преку нивно

	директно учество.		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“ Таргет 16.7: Да се обезбеди репрезентативно одлучување на сите нивоа, со кое ќе се реагира на проблемите, а ќе биде засновано на вклученост и партиципација на засегнатите страни и Цел 5 „Родова еднаквост“ Таргет 5.5: Да се обезбеди целосно и ефективно учество на жените и еднакви можности за лидерство на сите нивоа на донесување одлуки во политичкиот, економскиот и јавниот живот Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на репрезентативното одлучување на локално ниво преку директно учество и заштита на правата на жените, одредени категории или групи граѓани .		
Важност	Подобрената функционалност ќе обезбеди поголема отвореност на овие тела кон граѓаните и нивните интереси, како и институционално артикулирање на нивните интереси кон локалните власти кои што се надлежни за нивно решавање, на начин кој што најмногу ќе им одговара на граѓаните.		
Амбиција	Функционални тела и механизми за институционална консултација на локално ниво (Комисии за еднакви можности, Комисии за односи меѓу заедниците, Совети на потрошувачи, месни заедници), преку кои со директно учество на граѓаните, локалните власти ќе можат да превенираат наместо да решаваат проблеми.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.3.1 Подготовка на Акциски планови за еднакви можности во 7 општини, креирани и спроведени со граѓанско учество.	МЛС, МТСП, ЖА,	07/2016	12/2016
6.3.2. Развој на модел за вклучување на родов пристап при учество на јавноста во креирање локални политики преку протоколи и листи за проверка и посебни родово одговорни формулари за идентификација на различните потреби и приоритети на мажите и жените.	МЛС, ЕЛС, ЦИКП, УН жени	07/2016	12/2016
6.3.3. Финансиска поддршка за 6 општини кои имаат прифатено институционален механизам за учество и консултација со граѓаните преку шема на грантови. (Поддршката ќе биде насочена кон дефинирање и имплементирање на еден проект во секоја од 6-те општини, кој ќе биде насочен кон социјално вклучување (инклузија) на маргинализираните групи граѓани, на начин што ќе ги интегрираат родовите прашања и прашањата поврзани со меѓу-етничката соработка но и доброто владеење воопшто).	МЛС, ЕЛС, УНДП	12/2017	12/2018

6.4. Зајакнување на капацитетите за соработка на Единиците на локалната самоуправа со граѓанските организации		
Почетен и краен датум на обврската 09/2016-12/2017		Нова мерка
Водечка институција за спроведување		Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Ели Чакар
Функција, Одделение		Државен советник
Email		elicakar@gmail.com
Телефон		071 226 415
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	МЛС
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	УНДП, ЕЛС
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Во најголемиот број на општини сеуште не постојат институционализирани механизми и алатки за соработка на единиците на локалната самоуправа (ЕЛС) со граѓанските организации (ГО). Ова резултира со недоволно развиена соработка, особено не во областите за кои постои особен интерес кај граѓанските организации-испорака на услуги од надлежност на општините од страна на ГО.
Главна цел		Воспоставување на механизми за соработка на ЕЛС со ГО, особено во делот на испорака на услуги со што ќе се обезбеди и поголема финансиска оддржливост на ГО.
Кус опис на обврската		Развивање на механизам и алатки за транспарентна распределба на средства од општинските буџети за финансирање на проекти на ГО, дизајнирање на грантови шеми, зајакнување на капацитетите на ЕЛС и на ГО за реализација и користење на средствата, мониторирање на процесот.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Овозможување на транспарентна распределба на буџетските средства за граѓанските организации, подобрување на финансиската одржливост на граѓанските организации, обезбедување на поквалитетни и поекономични услуги за граѓаните на иновативен начин.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции, Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон

	унапредување на транспарентноста и отчетноста во распределбата на јавните финансии на локално ниво.		
Важност	Соработката меѓу ЕЛС и ГО на транспарентен начин е услов за добро управување на локално ниво. Со воспоставување на механизми и креирање на алатки, се создаваат услови за воспоставување на пракса на институционализирана и предвидлива соработка, ќе се зголеми взаемната доверба ќе се поттикне партиципативноста и ќе се подобри квалитетот на јавните услуги.		
Амбиција	<ul style="list-style-type: none"> - Воспоставен механизам за распределба на средства на ГО - Зајакнати капацитети на локалната администрација и на граѓанските организации за институционална соработка - Распределба на грантови за ГО - Испорака на одредени социјални услуги од надлежност на ЕЛС од страна на ГО - Мониторирање на целиот процес од страна на ГО 		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.4.1. Проценка на постојните механизми во земјата и на ниво на Единиците на локалната самоуправа за распределба на јавни финансии на граѓанските организации, како и конкретни препораки за подобрување, врз основа на научени лекции.	МЛС, ЕЛС, ГО УНДП	11/2016	05/2017
6.4.2. Подготовка на методологија и алатки за финансирање на граѓанските организации од општинските буџети и за следење на реализацијата на средствата.	МЛС, ЕЛС, ГО, УНДП	11/2016	07/2017
6.4.3. Дизајнирање на прилагодени грантови шеми во секоја од избраните општини	МЛС, ЕЛС, ГО, УНДП	11/2016	07/2017
6.4.4. . Развивање на капацитетите на локалната администрација и на ГО во избраните општини за реализација на јавниот повик.	МЛС, ЕЛС, ГО, УНДП	03/2017	07/2017
6.4.5. Обезбедување на социјални услуги од страна на граѓанските организации	МЛС, ЕЛС, ГО УНДП	07/2017	07/2019

6.5. Мониторинг и евалуација на квалитетот на услугите на локално ниво	
Почетен и краен датум на обврската 09/2016-12/2017	Нова мерка
Водечка институција за спроведување	Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Ели Чакар
Функција, Одделение	Државен советник
Email	elicakar@gmail.com

Телефон		071 226 415
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција	МЛС. ЕЛС
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи	УНДП, ГО
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Сеуште недостасува интегриран и стандардизиран систем за мерење на задоволството на граѓаните од квалитетот на услугите кои ги обезбедуваат единиците на локалната самоуправа, како и мониторирање (следење) на резултатите од испораката на услугите. Имајќи предвид дека токму мониторингот и евалуацијата претставуваат клучни фактори од кои зависат транспарентноста, отчетноста и одговорноста на институциите на локалната власт, создавањето на подиректни и стандардизирани повратни врски (фидбек) е една од целите и на новата Програма како и Акцискиот план за одржлив локален развој и децентрализација. Активностите кои ќе бидат преземени во рамките на оваа мерка, ќе им овозможат на граѓаните на директен начин да ги поставуваат локалните цели и приоритети, истовремено овозможувајќи му на граѓанскиот сектор да го мониторира успехот на општините при обезбедувањето на јавните услуги.
Главна цел		Воспоставување функционален и стандардизиран систем за мерење на „Квалитетот на животот“ во сите општини (фокусиран на локалните услуги), следење на квалитетот при обезбедувањето на јавните услуги, како и добивање постојан увид во задоволството на граѓаните од квалитетот на услугите на локално ниво.
Кус опис на обврската		Воспоставување на систем на мониторинг и евалуација во сите 81 единици на локалната самоуправа. Обезбедување на постојан увид во квалитетот на услугите на локално ниво, преку зајакнување на капацитетите на граѓанскиот сектор. Спроведување на годишни истражувања за нивото на задоволство на граѓаните од услугите обезбедени од страна на единиците на локалната самоуправа.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Постојано и навремено следење на квалитетот на животот во сите општини во државата преку употреба на стандардизирани индикатори, мониторирање на процесот на обезбедување јавни услуги од општините и добивање на реален увид во задоволството на граѓаните од квалитетот на услугите на локално ниво, во соработка со граѓанскиот сектор.

Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции, Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на ефективноста и транспарентноста на институциите на локално ниво преку стандардизиран систем на мониторинг на услугите и учество на граѓанит .		
Важност	Воспоставувањето стандардизиран систем за мерење на квалитетот на животот во сите општини ќе придонесе кон добивање на постојан увид во квалитетот на услугите кои ги обезбедуваат единиците на локалната самоуправа, но и ќе ја зајакнат надзорната улога на општинските совети врз општинската администрација. Од друга страна пак, мерењата на перцепциите на граѓаните за квалитетот на услугите на локално ниво, ќе овозможат самите граѓани да учествуваат во поставувањето на приоритетни цели (услуги на кои тие им даваат приоритет) но и да го оценуваат доставувањето на услугите од страна на локалната самоуправа.		
Амбиција	<ul style="list-style-type: none"> - Воспоставен функционален и стандардизиран систем за мониторинг на квалитетот на животот фокусиран на локалните услуги во сите општини во државата; - Креирана база на податоци за квалитетот на животот во сите 81 општини во Република Македонија - Зајакнати капацитети на граѓанскиот сектор за мониторирање на услугите кои ги обезбедува локалната самоуправа - Зајакната надзорната улога на општинските совети врз општинската администрација при доставувањето на услуги на локално ниво. - Спроведени годишни истражувања за задоволството на граѓаните од квалитетот на услугите на локално ниво. 		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.5.1. Дефинирање на индикатори за Квалитет на животот; собирање на податоци во општините и креирање на датабаза со податоци од сите општини.	МЛС, ЕЛС, УНДП	09/2016	03/2017
6.5.2. Зајакнување на капацитетите на засегнатите страни (општините) да ги координираат, мониторираат и евалуираат квалитетот и ефикасноста на доставувањето услуги на локално ниво.	МЛС, ЕЛС, ГО, УНДП	09/2016	12/2017
6.5.3. Организирање на обуки (4 работилници) наменети за телата на општинската администрација задолжени за мониторинг и евалуација со цел подобрување на нивната ефикасност и знаења.	МЛС, ЕЛС, ГО, УНДП	01/2017	12/2017
6.5.4. Зајакнување на капацитетите на 30 ГО и 3-4 НВО мрежи за вршење на мониторинг врз перформансот на општините и промовирање транспарентност и отчетност при давањето	МЛС, ЕЛС, ГО, УНДП	01/2017	12/2017

услуги.			
6.5.5.Спроведување на две (2) годишни истражувања за задоволството на граѓаните од квалитетот на услугите на локално ниво		МЛС, ЕЛС, УНДП	09/2016 09/2017 12/2016 12/2017
6.6.Подобрување на социјалните услуги на локално ниво			
Почетен и краен датум на обврската 07/2016-06/2018		Нова мерка	
Водечка институција за спроведување		Министерство за локална самоуправа	
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Ели Чакар	
Функција, Одделение		Државен советник	
Email		elicakar@gmail.com	
Телефон		071 226 415	
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	Министерство за труд и социјална политика ЈОУДГ „Астибо“ - Штип ЈОУДГ „13 Ноември“ - опш. Центар ЈУДГ „Детска радост“ - опш.Гази Баба ЈУДГ „Бубамара“ опш.Аеродром ЈУДГ „8 Март“ - Кисела Вода	
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	ЦИКП Sole Communication Network - дооел	
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Не постои систем за електронска комуникација меѓу установите за згрижување на деца од предшколска возраст (градинките) и родителите како корисници на нивните услуги. Исто така градинките немаат воспоставено ниту електронски систем за внатрешна комуникација и комуникација со другите клиенти, што генерално се одразува на ефикасноста и на квалитетот на услугата, како и на транспарентноста и на отчетноста во нивното работење.	
Главна цел		Развиена платформа и градење на капацитети за комуникација и унапредување на ефикасноста и ефикасноста на доставувањето на услугите од страна на градинките.	
Кус опис на обврската		1.Развој на алатка (web, mobile и desktop апликација) која во себе ќе ги содржи следните елементи: 2.Електронско вмрежување на сите субјекти со кои соработува градинката 3. Електронска комуникација и испорака на услуги преку електронско поднесување на формулари за упис во градинките, објавување на дневното мени, организирање на настани, можност граѓаните да имаат директно влијание со нивни забелешки, сугестии и	

	предлози на ВЕБ страната на градинката.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Поголемо граѓанско учество, користење на нови технологии, подобрување на квалитетот на услугите.		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на ефективността, транспарентноста и отчетноста на институциите на локално ниво во областа на социјалните услуги.		
Важност	Активното и директно вклучување на родителите во процесот на згрижување на деца, зголемување на транспарентност и отчетност на градинката и зголемување на довербата.		
Амбиција	Директно учество на граѓаните во креирањето и во користењето на услугите од страна на детските градинки преку воспоставување на електронска комуникација.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.6.1. Креирање на динамичка веб платформа, развој на мобилна и десктоп апликација за комуникација	ЦИКП, ЈОУДГ, SoleCN	7/2016	02/2017
6.6.2. Обука на вработени и подигање на свеста	ЦИКП, ЈОУДГ, SoleCN	01/2017	12/2017
6.6.3. Имплементација на платформата во реално опкружување	ЈОУДГ, SoleCN	01/2017	7/2018
6.6.4. Евалуација на имплементација	ЦИКП, ЈОУДГ	03/2018	06/2018

6.7.Подобрување на социјална инклузија на лица со попреченост на локално ниво	
Почетен и краен датум на обврската 09/2016-12/2017	Нова мерка
Водечка институција за спроведување	Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Ели Чакар
Функција, Одделение	Државен советник
Email	elicakar@gmail.com
Телефон	071 226 415
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа
	Министерство за локална самоуправа и Министерство за информатичко општество Единици на локалната самоуправа
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански
	Здружение за промоција и развој на инклузивно

	комори, здруженија и фондации	општество ИНКЛУЗИВА E-маил: inkluziva@gmail.com Тел: 076 279 663,076 279 662
	Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Согласно Законот за локалната самоуправа во РМ секоја општина е должна на граѓаните да им овозможи пристап кон основните информации за услугите што им ги обезбедува. Лицата со попреченост секојдневно се соочуваат со различни бариери при вршењето на секојдневните активности: влез и користење на јавните објекти, јавниот превоз, користењето на услуги. ВЕБ страниците на општините не се прилагодени за користење од страна на лицата со попреченост (оштетен вид). Општините немаат назначено лице за контакт со лица со попреченост заради полесно остварување на нивните права и решавање на нивните проблеми во непосредна комуникација со локалната администрација и со локалните власти.
	Главна цел	Полесен пристап на граѓаните со попреченост до информации и услугите кои ги испорачуваат општините.
	Кус опис на обврската	1. Прилагодување на ВЕБ страниците на општините заради обезбедување на непречен пристап и достапност на информациите за граѓаните со попреченост. (оштетен вид) 2. Определување на обучено лице за комуникација и помош на лицата со попреченост во сите општини.
	ОВП предизвик опфатен со обврската	Поголема социјална инклузија на лица со попреченост на локално ниво.
	Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 1 „ Да се сопре сиромаштијата во сите нејзини форми“, Таргет 1.3 Да се имплементираат соодветни национални системи за социјална заштита и мерки за вклучување на сите и до 2030 да се постигне оддржлива покриеност на сиромашните и ранливите. Со мерките од оваа заложба ќе се унапреди вклученоста на лицата со попреченост на локално ниво како ранлива група на луѓе.
	Важност	Со прилагодување на ВЕБ страниците и назначување на обучено лице за комуникација со лица со попреченост, секоја општина ќе овозможи поголема информираност, лесен пристап, ефикасност и повквалитетно доставување на услугите за корисниците со попреченост, зголемување на партиципативноста, инклузивно креирање на политики на локално ниво, како и зголемување на довербата на граѓаните со попреченост во институциите.
	Амбиција	Овозможен пристап до информации и услуги за лица со попреченост во секоја општина на Република

	Македонија.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.7.1. Прилагодување на официјалната веб страна за обезбедување на непречен пристап и достапност на информациите за граѓаните со попреченост (оштетен вид) во секоја општина.	ЕЛС	09/2016	09/2017
6.7.2. Објавување на контакти од назначени обучени лица за комуникација со лица со попреченост на официјални веб страни во секоја Општина	ЕЛС	05/2017	12/2017

6.8.Подобрување на комуналните услуги на локално ниво	
Почетен и краен датум на обврската 01/2017-06/2018	Нова мерка
Водечка институција за спроведување	Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Ели Чакар
Функција, Одделение	Државен советник
Email	elicakar@gmail.com
Телефон	071 226 415
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Единици на локалната самоуправа Здружение за одржлив развој Милиеуконтант Македонија (МКМ)- имплементатор info@mkm.mk 389 2 2460876 Партнери: Заедница на единиците на локалната самоуправа, ОПМ, Германско друштво за меѓународна соработка -ГИЗ
Главна цел	Не постојат доволно алатки преку кои ќе се обезбеди двонасочна комуникација меѓу локалната самоуправа и граѓаните. Граѓаните имаат потреба од ефикасна комуникација особено кога станува збор за проблеми во испораката на комуналните услуги. Исто така има потреба локалната самоуправа и локалните јавни претпријатија да го прилагодат своето работење врз основа на потребите на граѓаните, како резултат на нивна реакција на одреден проблем.
	Зголемување на квалитетот на услугите кои се во надлежност на локалната самоуправа преку вклучување на граѓаните во решавањето на проблемите.

<p>Кус опис на обврската</p>	<p>Воспоставување на двонасочен механизам за комуникација помеѓу граѓаните и локалната администрација во решавањето на проблемите кои се во надлежност на локалната самоуправа. Како алатка која ќе ја овозможи взаемната комуникација граѓаните го користат својот паметен телефон, со кој ќе го фотографираат проблемот и директно преку апликација ќе ја известат општината.</p> <p>Граѓаните исто така ќе можат да следат што е тоа што надлежните направиле во врска со решавање на проблемот. Кога еднаш ќе ја инсталира апликацијата на својот паметен мобилен телефон, граѓанинот ќе има увид во сите пријавени проблеми во општината за која е заинтересиран, меѓутоа и за реакцијата на институциите. Системот не треба да се сфати само како праќање на поплаки и нивно решавање или не, туку граѓаните треба да станат активни чинители во средината каде живеат и работаат.</p> <p>Преку паметниот систем за пријавување проблеми, информациите за испораката на општинските услуги исто така ќе се доставуваат и до Организациите на потрошувачите, кои ќе имаат можност да се обраќаат на општините со барања и препораки, во согласност со законските надлежности.</p>		
<p>ОВП предизвик опфатен со обврската</p>	<p>Преку користење на иновативни алатки се обезбедува двонасочна комуникација меѓу локалната самоуправа и граѓаните во прилог на обезбедување на ефикасни јавни услуги.</p>		
<p>Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој</p>	<p>Врска со Цел 6 „ Да се обезбеди достапно и оддржливо управување со вода и санитарни услуги за сите“ Таргет 6.1 : До 2030 да се обезбеди универзално и правичен пристап до безбедна и достапна вода за пиење и Таргет 6.2 : До 2030 да се обезбеди пристап до адекватна и правична хигиена и санитарни услуги за сите со специјално внимание на потребите на жените и девојчињата и оние во ранливи ситуации.</p> <p>Со мерките од оваа заложба преку активно учеството на граѓаните во идентификацијата на потребите за оддржливо користење на вода и комунални услуги ќе се унапреди квалитетот на комуналните услуги.</p>		
<p>Важност</p>	<p>Подобрување на квалитетот на јавните услуги преку директно вклучување на граѓаните.</p>		
<p>Амбиција</p>	<p>Зголемена транспарентност и отчетност на локално ниво, поттикнување на учеството на граѓаните и подобар квалитет на локалните јавни услуги.</p>		
<p>Достигнувања</p>	<p>Носител на активност</p>	<p>Датум на започнување</p>	<p>Датум на завршување</p>
<p>6.8.1. Развој и тестирање на систем</p>	<p>МКМ, ЗЕЛС, ГИЗ</p>	<p>01/2017</p>	<p>12/2017</p>
<p>6.8.2. Имплементација на системот во ЕЛС</p>	<p>МКМ, ЗЕЛС, ГИЗ</p>	<p>01/2018</p>	<p>06/2018</p>

6.9.Поголема информираност на граѓаните за институцијата Народен правобранител	
Почетен и краен датум на обврската 07/2016-07/2017	Нова мерка
Водечка институција за спроведување	Министерство за локална самоуправа
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Ели Чакар
Функција, Одделение	Државен советник
Email	elicakar@gmail.com
Телефон	071 226 415
Други вклучени субјекти	Владини министерства, одделение/агенција
	Народен правобранител
	ГО, приватен сектор, мултилатерални и работни групи
	ГО за заштита на правата на граѓаните
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Народниот правобранител како институција е воспоставен во 1997 година, со донесувањето на Законот за Народен правобранител, но граѓаните сеуште недоволно се запознаени со неговите надлежности и улога во заштитата на нивните права, особено во помалите и руралните општини.
Главна цел	Полесен пристап на граѓаните до институцијата Народен правобранител.
Кус опис на обврската	Секоја општина на официјалната ВЕБ страна да постави лесно видлив линк до ВЕБ страната на Народниот правобранител.
ОВП предизвик опфатен со обврската	Користење на иновативни начини и нови технологии за полесен пристап на граѓаните до институцијата Народниот правобранител, за заштита на нивните права пред органите на централната и локалната власт.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции, Таргет 16.6: Да се развијат ефективни, отчетни и транспарентни институции на сите нивоа. Со мерките од оваа заложба се придонесува кон унапредување на ефективноста, и транспарентноста на институциите на локално ниво во областа на заштита на човековите права
Важност	Со поставувањето на линкот на Народниот правобранител, ќе се подигне нивото на информираност за постоењето на институцијата Народен правобранител, како и свесноста кај граѓаните за обезбедувањето на заштита во остварувањето на нивните права пред органите на централната и

	локалната власт. На овој начин граѓаните ќе се информираат за начинот на неговата работа, како и за можноста за поднесување претставки преку е-маил.		
Амбиција	Информираност на граѓаните за можноста од заштита на нивните права во случај на повреда од страна на органите на општината.		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
6.9.1. Поставување на линк на ВЕБ страниците на општините до ВЕБ страницата на Народниот правобранител	Народен правобранител, ЕЛС	07/2016	07/2017

7.ЈАВНИ УСЛУГИ	
7.1 Поволна правна средина за социјални договори	
Почетен и краен датум на обврската 07/2016-06/2017	Нова мерка
Водечка институција за спроведување	Министерство за труд и социјална политика
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Софија Спасовска
Функција, Одделение	Помошник раководител на Сектор за социјална заштита и социјална политика
Email	SSpasovska@mtsp.gov.mk
Телефон	+ 389 75 306 027
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Согласно постојната законска регулатива, овозможено е различни субјекти да даваат социјални услуги во заедницата, но сепак овој процес не е доволно развиен и не се практикува доволно. Во основа сите социјални услуги се

	<p>обезбедуваат од централно ниво. Заради подобрување на услугите кон граѓаните, постои потреба повеќе чинители да се јават како даватели на социјални услуги, меѓу кои и ГО. Овој модел се практикува во многу земји со развиен граѓански сектор, со што се обезбедува соработка со ГО, одржливост на ГО, како и обезбедување на услуги на поефективен начин, без дополнително врзување на човечки ресурси. Во Република Македонија концептот на социјално претприемништво не е соодветно уреден во правниот систем, иако важноста на концептот и придобивките се признати во општеството. Не постои законска регулатива која сеопфатно ја регулираат оваа материја, иако во неколку закони и политики постојат одредби кои што придонесуваат за поддршка на идниот развој на социјалното претприемништво. Законот за здруженија на граѓани и фондации регулира можност невладините организации да имаат и бизнис активности, но искористувањето на овие можности е мало. Многу од невладините организации располагаат со ограничени ресурси и/или се соочуваат со зависност од еден донатор што ја намалува можноста за нивна долгорочна оддржливост.</p>
<p>Главна цел</p>	<p>Подобрување на социјалните услуги кон граѓаните во Македонија согласно нивните потреби, а преку создавање на поволна правна средина за социјални договори, како и подобрување на националното законодавство и политиките преку развивање на механизми за социјални договори во областа на социјалната заштита во Република Македонија. Дополнително целта на мерката е и да се помогне во креирање на соодветна средина за социјално претприемништво на организациите од граѓанското општество (ГО) и да се подобри нивната одржливост, финансиска одржливост и социјално влијание</p>
<p>Кус опис на обврската</p>	<p>Создавање и подобрување на условите за давање на социјални услуги преку креирање на модел за склучување на социјални договори во областа на заштита на децата и давање на социјални услуги. Решавање на социјални проблеми преку креативни решенија основани на бизнис логика а доставени од непрофитни организации.</p>
<p>ОВП предизвик опфатен со обврската</p>	<p>Преку воведувањето на овој модел се овозможува иновативен пристап за подобрување на квалитетот на испораката на социјални услуги, со вклучување на ГО, проширување на опфатот на социјалните услуги за маргинализираните групи, како и поголема финансиска одржливост на ГО. Од друга страна со оваа мерка се подобрува и олеснува пристапот на граѓаните кон социјалните услуги и нивна оддржливост.</p>

Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	<p>Врска со Цел 1 „Да се сопре сиромаштијата во сите нејзини форми“ , Таргет 1.3: Да се имплементираат соодветни национални системи за социјална заштита и мерки за вклучување на сите и до 2030 да се постигне оддржлива покриеност на сиромашните и ранливите</p> <p>Со мерките од оваа заложба ќе се унапредат социјалните услуги кон граѓаните преку подобрување на националното законодавство.</p>		
Важност	<p>Креирањето на механизми за испорака на социјални услуги од страна на ГО ќе ја зголеми довербата и соработката помеѓу владините институции и граѓанскиот сектор и ќе придонесе кон поголемо користење на можноста за делегирање на функции/надлежности и подобрување на квалитетот на услугите кон граѓаните.</p> <p>Со воведувањето на овој модел ќе се подобрат капацитетите на системот на социјална заштита, вклучување на различни субјекти во испораката на услуги, што директно ќе води кон поголема конкурентност и квалитет согласно специфичните потреби за социјална заштита на граѓаните.</p>		
очекувани резултати	<ul style="list-style-type: none"> - Развиен документ (акциски план) со постапки за ефикасно спроведување на социјални договори за претстојните 3 години; - предлози за унапредување на правната рамка за социјална заштита во Република Македонија, во согласност со релевантните меѓународни стандарди и регулатива, со која се овозможува склучување на социјални договори во областа на социјалната заштита; - подготовка на предлог- подзаконски акти за стандарди за обезбедување на социјални услуги, предлог на постапки за регулирање на социјалните договори во областа на социјалната заштита, како и утврдување на услови и постапка за избор на други даватели на социјални услуги. - промоција на социјалните договори како модел за подобрување на квалитетот на социјалните услуги и одржливоста на граѓанското општество во Македонија и зајакнување на меѓусекторската соработка. - Зајакнати капацитети на 100 претставници на ГО, централната и локалната власт, институции и бизнис секторот преку обука, а заради успешно спроведување на моделот на социјални договори во областа на социјалната заштита. <ul style="list-style-type: none"> - Основање на бизнис активности и зајакнување на социјалното влијание на 10 ГО преку регантирање на креативни решенија за решавање на социјални проблеми - Подобрена средина за социјално претприемништво 		
Достигнувања	Носител на	Датум на	Датум на

	активност	започнување	завршување
7.1.1. Развивање на предлог стандарди за испорака на социјални услуги од страна на граѓанските организации и подигнување на јавната свест	МТСП, СОС Детско село, ЕЛС	07/2016	12/2017
7.1.2. Развивање на предлог модел на Социјални договори	МТСП, СОС Детско село	07/2016	12/2017
7.1.3 Предлог за подобрување на начинот на избор и давање на дозвола за обезбедување на социјални услуги на граѓанските организации	МТСП, СОС Детско село	01/2017	012/2017
7.1.4. Развивање на финансиски механизми за доделување на стартап грантови на 10 невладини организации за бизнис идеи кои разрешуваат социјални проблеми	ЦИКП, МТСП	04/2017	04/2018
7.1.5. Промоција на социјално претприемништво и креативни решенија за решавање на социјални проблеми	ЦИКП, МТСП	01/2018	06/2018

8. КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ	
8.1 Развој на климатските политики на национално ниво на транспарентен и партиципативен начин	
Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – 1/2018)	нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за животна средина и просторно планирање
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Теодора Обрадовиќ Грнчаровска
Функција, Одделение	Државен советник
Email	t.grncarovska@moepp.gov.mk , dori.moepgovmk@gmail.com
Телефон	
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската	Досегашните национални планови и останати национални извештаи за климатски промени, иако беа изготвени на транспарентен и партиципативен начин, постои потреба од дополнителни напори за

	приближување на оваа проблематика на пошироки групи со цел да се постигне повисок степен на чувство на заедничка сопственост врз резултатите. Со тоа ќе се овозможи поголем степен на имплементација на предвидените мерки во документите.		
Главна цел	Потранспарентен и партиципативен развој на климатските политики на национално ниво		
Кус опис на обврската	Подготовка на Вториот двогодишен ревидиран извештај за климатски промени преку партиципативно учество на сите релевантни страни во работни групи, јавни дебати и други форми на консултации.		
ОВП предизвик опфатен со обврската	Обезбедување на широк консултативен процес во подготовка на стратешки документ за климатски промени, кој воедно се праќа и до Рамковната конвенција на ОН за климатски промени (UNFCCC)		
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој	Врска со Цел 16 „Мир, правда и силни институции“, Таргет 16.7: Да се обезбеди пресретлив, инклузивен, партиципативен и репрезентативен процес на донесување одлуки на сите нивоа и Цел 13 „Климатска Акција“ Таргет 13.2: Интегрирање на мерки за климатски промени во националните политики, стратегии и планирањето Со мерките од оваа заложба се придонесува кон усогласување на националните политики со мерките за климатските промени и поквалитетно одлучување од страна на креаторите на политики засновано на консултација со засегнатите страни.		
Важност	Поголема транспарентност во процесот ќе овозможи и поинформирано носење на секторски и локални политики.		
Амбиција	<ul style="list-style-type: none"> - ќе се обезбеди подобро опкружување за развој на климатски политики; - ќе се зајакнат постојните и создадат нови механизми на соработка; - ќе се обезбеди достапност и можност за вклученост на сите релевантни страни во подготовката на националните документи за климатски промени до меѓународни тела, со цел да бидат опфатени и обврските на државата кон UNFCCC но и кон ЕУ. 		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
8.1.1. Организирање на најмалку три консултативни работилници со засегнатите страни за подготовка на Вториот двогодишен ревидиран извештај за климатски промени	МЖСПП	09/ 2016	09/2017
8.1.2. Подготовка на иновативни информативни материјали за заложбите на државата во однос на Договорот од Париз и можните национални акциски мерки	МЖСПП	09/ 2016	09/2017

8.2 Отворени податоци за климатски промени на национално и локално ниво

Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – 1/2018)		нова обврска
Водечка институција за спроведување		Министерство за животна средина и просторно планирање
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување		Теодора Обрадовиќ Грнчаровска
Функција, Одделение		Државен советник
Email		t.grncarovska@moepp.gov.mk dori.moeppgovmk@gmail.com
Телефон		
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа, единици на локалната самоуправа	Национален комитет за климатски промени Државен завод за статистика Управа за Хидро-метеоролошки работи Локална самоуправа
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	Македонска академија на науки и уметности Академска заедница
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Постоечката база на податоци – инвентар на стакленички гасови ќе се надградува со нови податоци на секои 2 години. На локално ниво, подготвени се инвентари на стакленички гасови за 8 општини и во фаза на подготовка е инвентар за Град Скопје (кој ги опфаќа сите 11 скопски општини), Оваа мерка ќе допринесе овие податоци, освен што ќе бидат постојано надградувани, да бидат разбирливи и лесно достапни на едно место - порталот www.klimatskipromeni.mk .
Главна цел		Потранспарентен и партиципативен развој на климатските политики на национално ниво
Кус опис на обврската		Подобрување на квалитетот на информациите поврзани со климатските промени и нивната анализа
ОВП предизвик опфатен со обврската		Обезбедување на отворен пристап до националните бази за количини и извори на емисии на стакленички гасови на национално и на локално ниво; информации и податоци за влијанието на климатските промени вклучувајќи ги и релевантните климатски сценарија; информации и податоци за ублажување на климатските промени.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 13: „Климатска Акција“, Таргет 13.2: Интегрирање на мерки за климатски промени во националните политики, стратегии и планирањето Со мерките од оваа заложба се придонесува кон усогласување на националните политики со мерките за

	климатските промени и поквалитетно одлучување од страна на креаторите на политики засновано на консултација со засегнатите страни		
Важност	Податоците за климатски промени да бидат достапни на едно место, да бидат во форма која ќе биде разбирлива за пошироката јавност и ќе овозможи поголемо граѓанско учество во креирањето на политики, но и ќе отвори можности за трансфер и примена на нови технологии и иновации.		
Амбиција	<ul style="list-style-type: none"> - ќе се обезбеди подобрување на системите за собирање на релевантни податоци; - ќе се подобри квалитетот на собирање и анализа на податоците; - ќе се зајакнат националните капацитети за справување со климатските промени; - ќе се подобри квалитетот на известување кон UNFCCC и ЕУ; 		
Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
8.2.1 Ревидирање на националниот инвентар на стакленички гасови со дополнување на низата податоци (1990-2012) со 2013г. и 2014г.	МЖСПП	07/ 2016	12/2016
8.2.2 Подобрување на квалитетот на националниот инвентар на стакленички гасови	МЖСПП	07/ 2016	12/2016
8.2.3 Обезбедување на слободен пристап до националниот инвентар на стакленички гасови	МЖСПП	01/2017	09/2017
8.2.4 Зајакнување на капацитетите на релевантните страни со цел да се обезбеди редовно собирање на податоци поврзани со климатските промени и нивно споделување	МЖСПП	09/ 2016	06/2017
8.2.5 Обезбедување на слободен пристап до инвентари на стакленички гасови на локално ниво за 8 општини и Град Скопје	Општини Град Скопје	09/ 2016	12/2016

8.3. Обезбедување на одговорност и вклученост на приватниот сектор во националната акција за климатски промени	
Почетен и краен датум на обврската (7/2016 – 1/2018)	нова обврска
Водечка институција за спроведување	Министерство за животна средина и просторно планирање
Име на одговорно лице во институцијата за спроведување	Теодора Обрадовиќ Грнчаровска
Функција, Одделение	Државен советник

Email		t.grncarovska@moepp.gov.mk dori.moeppgovmk@gmail.com
Телефон		
Други вклучени субјекти	Органи на државна управа, самостојни органи на државна управа	Национален комитет за климатски промени Влада на РМ
	Невладин сектор, деловни субјекти, синдикати, стопански комори, здруженија и фондации	Македонска академија на науки и уметности Стопанска Комора НВО/ГЗ Донатори/проекти кои имплементираат активности во областа на климатски промени
Состојба или проблем што се опфаќа со обврската		Министерството за животна средина и просторно планирање преку неколку вида прашалници собира информации од индустријата во писмена форма и за различни сегменти поврзани со загадувањето на животната средина. Софтверот ЕМИ за мониторинг на емисиите од индустријата е подготвен со поддршка на Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) и Глобалниот Еколошки Фонд-ГЕФ, меѓутоа за да заживее потребно е да се направи прилагодување на подзаконски документи.
Главна цел		Мерки за обезбедување на одговорност и вклученост на приватниот сектор во националната акција за климатски промени.
Кус опис на обврската		Подобрување на правната рамка во однос на приватниот сектор и климатските промени.
ОВП предизвик опфатен со обврската		Воспоставување на соодветна правна и регулаторна рамка за обезбедување на податоци релевантни за климатските промени од приватниот сектор.
Поврзаност со Глобалните цели за одржлив развој		Врска со Цел 13 „Климатска Акција“, Таргет: 13.3 Подобрување на образованието, подигање на свест, човечките и институционални капацитети за ублажување на климатските промени, адаптација, намалување на влијанието и рано предупредување Со мерките од оваа заложба се придонесува кон подигнување на свеста, одговорноста и вклученост во националните активности за климатските промени.
Важност		Со оваа мерка ќе се обединат сите информации кои Министерството ги бара од индустријата во електронска форма, ќе се олесни известувањето но и ќе се подобри квалитетот на собраните податоци поврзани со загадување на воздухот и климатските промени.
Амбиција		<ul style="list-style-type: none"> - ќе се подобри известувањето, мониторингот и верфикацијата на податоците кои Министерството за животна средина и просторно планирање ги побарува од индустријата - ќе се зајакне соработката со приватниот сектор - ќе се обезбеди поддршка за известување кон УНФЦЦЦ и ЕУ

Достигнувања	Носител на активност	Датум на започнување	Датум на завршување
8.3.1. Подготовка на правилници за софтверот за мониторинг на емисиите од индустријата EMI- Emission Monitoring from Industry sector (EMI) software upgraded	МЖСПП	07/ 2016	09/2017